

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2013. október

A Biblia Szövetség folyóirata

XXV. évfolyam 3. szám

Ára: 350,- Ft

*„Boldog az a nép, amelyet
örökségül választott az Úr.”*

Zsolt (Psalm) 33,12

Egy ködös délelőttön az őszi, mátraházai konferencia szünetében

**Őszi, péceli
családi nap –
részlet az előadás
hallgatóiról**
* * *
**A 2013. év
rendezvényeiről
képes beszámolóval
jelentkezik
folyóiratunk
karácsonyi száma**

TÁMADÁS A CSALÁD ELLEN?

Nem nehéz felismerni, hogy a sokat emlegetett, keresztyén gyökerű Európában eddig nem látott méretű szellemi-lelki támadás bontakozik ki a házasság, és ezzel szorosan összefüggő bibliai keresztyén családmódel ellen. Ennek az állításnak igazolásaként hadd utaljunk először is arra a folyamatosan romló statisztikai adatra, ami szerint a „keresztyén” Európában 1990-ben 1000 lakosra 6,3 házasságkötés jutott, 2011-ben már csak 4,4. Tehát miközben a világ lakossága ugrásszerűen növekszik, a törvényesen megkötött házasságok száma egyre csökken. De közsímert a válások számának drasztikus növekedése is.

A házasságnak, mint az Isten teremtetési rendjébe tartozó intézménynek felbomlásához vezető okok között az alábbiak szerepelnek:

- Egyre kevesebb fiatal vállalja fel azt az érzelmi, hitbeli, erkölcsi és anyagi felelősséget, ami egy házassági kapcsolatot erős cementként összeronthatna. A házassági kapcsolathoz egyre kevesebben vállalják a felelős elkötelezettséget, ami nélkül a társadalmi élet egyéb területei is működésképtelenné válnak.
- A házasság és család intézményének felbomlását egy idő óta az is sietteti, hogy egyre többen mondanak igent az azonos neműek szexuális együttélésére és kapcsolatára, mint a házasság alternatívájára, és követelik a családnak kijáró erkölcsi, hitbeli és jogi elismerést, így a gyermekek örökbe fogadásának törvényes lehetőségét is.
- A korábban, csak mosolyogva emlegetett gender-program, miszerint a gyermekre kell bízni, hogy megválassza, milyen neműként (!) kívánja leélni életét, egyre több helyen jelentkezik már hazánkban is. Ez a szemlélet lényegében a két különböző nemű félből álló keresztyén házasság- és családmódel ellen indít hadjáratot.
- Németországban a politikai és erkölcsi liberalizmus eszméit is zászlójára tűző ifjúsági zöld-mozgalom

azt követeli, hogy ismerjék el a családon belüli szex jogát szülők és gyermekek, ill. testvérek között is. Azzal támadják a vérfertőzést jelenleg még komolyan tiltó és büntető német állami törvényeket, hogy az nem más, mint durva beavatkozás az emberek privát életébe.

- Abban a Németországban, amivel mi, magyarok is szoros kapcsolatban vagyunk, egyre többen követelik egy olyan új, jogilag is elismert családmódel felállítását, ami szakít a biblikus keresztyén, konzervatív családmódellel.
- Azt még rosszabb jelnek tartjuk, hogy a bibliai házasság- és családmódellel való szakítást, és egy új, egészen más családmódel elfogadását a több mint 30 millió tagot számláló Német Evangéliumi Egyház (Evangelische Kirche in Deutschland) szintén támogatja, és elfogadná. Az említett egyházon belüli hitvalló kisebbség és az egyházzal párhuzamosan működő konzervatív mozgalmak neves teológusai egyre hevesebben támadják zsinatukat és annak elnökét, Nicolaus Schneider lelkészt, aki nagy védelmezője és támogatója nemcsak a homo-házasságok egyházi elismertetésének, de az új, liberális családmódelnek is. Szerinte ugyanis nem lehet a bibliai házasságmodellt a modern ember számára is kötelezővé tenni.

Mellesleg: N. Schneider lelkész urat nemrég avatta díszdoktorává a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem. (Ugyan miért?) Egyébként a díszdoktorrá avatás eseménye számunkra azért is érthetetlen, mert Magyarország Alaptörvényének (az új alkotmány) hazai és külföldi liberális körök által gyakran támadott egyik passzusa éppen az, ami a keresztyén bibliai családmódel, azaz egy férfi és egy nő, valamint a házasságból született gyermekek kapcsolatát ismeri el családnak. Azt sem tartjuk véletlennek, hogy a jelenlegi magyar politikai ellenzék egy része, nyilatkozatuk szerint, Magyarország Alaptörvényének

ezt a részét, győzelmük esetén, megváltoztatná.

Ha ezeket a mozaikokat összerakjuk, nem nehéz arra a következtetésre jutnunk, hogy a bibliai keresztyén családmódel ellen általános offenzíva indult. Egyúttal szeretnénk határozottan rámutatni arra, hogy ezzel a támadással sok kor- és honfitársunk tulajdonképpen arra az Istenre mond nemet, aki ezt a világot teremtette, aki a természetre és az egész emberiségre érvényes természeti és erkölcsi törvényeket adta.

Isten törvényeit természetesen figyelmen kívül lehet hagyni, megvetni és megszegni is, de azt is tudomásul kell vennie mindenkinek, hogy Isten erkölcsi törvényeinek megszegése eddig minden esetben olyan morális gátszakadást okozott, amely az érintett társadalmat előbb-utóbb erkölcsi káoszba sodorta. Elég példát találhatunk erre a világtörténelemben. Ugyanakkor azt is szeretnénk tudomására hozni minden embernek, hogy a teremtő, mindenható és igazságos Isten egyszer megítéli a világot, így személy szerint minden embert azért, ahogy Istenhez és Jézus Krisztushoz viszonyult.

Ennek a szellemi világból irányított, ugyanakkor hús-vér embereket használó támadásnak viszont nekünk, hitvalló keresztyéneknek ellen kell állnunk! Az ellenállás egyrészt abban áll, hogy feltárjuk a Bibliából Istennek a házasságra vonatkozó törvényeit és parancsait. Ennek szeretnénk eleget tenni folyóiratunk jelen számában, ahol valamennyi cikk a házasság, a családi élet és a gyermeknevelés bibliai elveit igyekszik ismertetni. Az ellenállás másik része pedig az, hogy hívő keresztyénként, példás házasi és családi életünkkel igyekezzünk világítani az egyre sötétebb erkölcsi tónusú világban. Családi, egyházi és nemzeti életünk, de jövőnk is attól függ, hogy merjük-e nyíltan felvállalni, és a hétköznapiakon is megélni Istennek a házassággal és családi élettel kapcsolatosan adott szép és jó rendjét.

Dr. Sípó Ete Álmos / Tápíószele

FÉRFIÚVÁ ÉS ASSZONNYÁ...

A Szentháromság Isten a Bibliában úgy jelenti ki magát, mint a világmindenség teremtője. A teremtés történetének leírása egyértelműen tájékoztat arról, hogy Isten az ő szava által egy szépen elrendezett világot – kozmoszt – hozott létre, élén az első emberpárral. A teremtés rendezett egészében minden teremtett dolognak meg volt a maga különleges helye, funkciója és határa (Zsolt 74,16; 104,5-9; 148,6; Jób 26,10; 38,10; Jer 5,22). A teremtés befejezésekor Isten a teremtettséget „igen jó”-nak minősítette, ami azt jelenti, hogy ott minden tökéletesen a helyén volt. Ezáltal a teremtett világ rendjében valami visszatükröződött Isten tökéletes harmóniájából. A teremtett ill. rendezett világ – éppen úgy, mint később Isten törvénye, amit azért adott, hogy általa rendezze népe életét – Isten dicsőségét hirdette (Zsolt 19; 36,3; 148; 119,89-94). Az Isten által igen jónak, rendezettnak ítélt teremtés – még a bűneset után kialakult körülmények között is – alkalmas volt arra, hogy kiváltsa Isten népében az Úr magasztalását: „Mily számtalanok a te műveid, Uram! Mindegyiket bölcsen alkottad (bölcsen rendezted el), és tele van a föld teremtményeiddel.” (Zsolt 104,24)

A TEREMTÉSI REND

Isten teremtési rendjét a Bibliából ismerhetjük fel. Ebből tudjuk, hogy az elrendezett létezésben Isten a maga akaratára szerint, egészen különlegesen, mintegy saját kezűleg teremtette bele az embert. Először egy férfit alkotott, majd valamivel később egy belőle kivett oldalbordából formálta a nőt. Különleges nemi identitással látta el őket létezésük első pillanatától fogva, testfelépítésük és lelki-szellemi adottságaik is ehhez igazodtak. Ugyanakkor egyenértékű és egyenrangú felekké teremtette őket saját képmására. Testi-lelki adottságaik révén egymásra utalta, és áldásával életre szólóan egymáshoz kapcsolta őket, hogy legyenek ketten egy testté. Mindkettőjüket megbízta először is azzal – s ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni –, hogy szaporodjanak és

sokasodjanak, töltsék be a földet, és így legyenek Isten teremtett világának benépesítői, mintegy a Teremtő munkatársai e nemes feladatban. Azzal is megbízta őket, hogy hajtsák uralmuk alá a földet, és uralkodjanak felette, azaz kutassák (természettudomány) és hasznosítsák megélhetésükre (gazdaság) a teremtett világot, őrizve és védve azt. Ugyanakkor felruházta őket a nemi identitásukhoz kapcsolódó, testi-lelki adottságaiknak megfelelő nemi szerepekkel is, hogy valóban eggyé lehessenek. A férfit elsőként alkotta, ezzel mintegy gondoskodó vezetővé, fővé téve őt. Amikor látta, hogy nem jó neki egyedül, oldalbordájából megteremtette a nőt, akit kifejezetten a segítőtársává formált, mert azt akarta, hogy ami korábban egy volt, újra eggyé legyen – testileg is, lelkileg is. Ugyanakkor Isten alapvető akarata az volt, hogy mindketten rá figyeljenek, s így életre szólóan

.... okosan és helyesen mondták a jogtudósok, hogy a férfinak és nőnek egybekapcsolása természeti jog alá tartozik. Minthogy pedig a természeti jog változtathatatlan, ez okból a házasságkötés jogának mindig érintetlenül kell maradnia. Mert ahol a természet nem változik, szükségképpen megmarad az az intézkedés is, melyet Isten a természetbe beoltott, és nem törölhető el emberi törvényekkel. (...) Marad tehát e tárgyban az, amit a Szentírás tanít... hogy a férfinak és nőnek egybekapcsolása természeti jog. Továbbá a természeti jog valóban isteni jog, mivel ez a rendeltetése Istentől adatott a természetnek. Minthogy pedig ezen jog Istennek különös közreműködése nélkül meg nem változtatható, ez okból a házasságkötés jogának érintetlen kell maradnia. Az a természeti vonzódás az egyik nemnek természetében a másik nem iránt - Istennek rendelése, s ez okból jog: máskülönben miért teremtette volna mind a két nemet?”
(Ph. Melancthon: Apologia, XI. rész)

egyek legyenek az általa megáldott monogám házasság keretein belül.

A teremtési rend szerint Ádám és Éva, mint tökéletes emberi lények, végtelenül szerették egymást, és boldogok, kiegyensúlyozottak, egymás számára tökéletesen átlátszóak voltak, semmi nem állt köztük (1Móz 2,25). A több ezer éves Szentírás Szentlélek által ihletett tanúságtétele szerint tehát Isten saját kezűleg, személyre szóló, különleges testi-lelki adottságokkal és képességekkel hozta létre az embert, és egyúttal meghatározta a férfi és a nő heteroszexuális, monogám, életre szóló házassági rendjét.

Mindezek alapján a hívő keresztyén teológusok úgy fogalmaztak, hogy a férfi és nő nemi identitása, az ehhez kapcsolódó nemi szerepek, ill. egy férfinak és egy nőnek élethosszig tartó heteroszexuális és monogám házassága, gyermekeikkel együtt, vagyis a család – a világmindenség „első lélegzetvételétől fogva” a világ alapvető struktúráját alkotó, isteni teremtési rend. Mindebből egyértelműen következik, hogy a férfiúi és női nemiség nem az evolúció során keletkezett szociológiai-társadalmi képződmény, valamint az is, hogy a teremtési rendnek megfelelő házasság nem olyan, a társadalom fejlődése során gazdasági érdekekből és egyéb okokból kialakult együttélési forma, amin a fejlődés jegyében akár túl is léphet egy társadalom. Azt sem lehet állítani, hogy ez a fajta kapcsolat a zsidó-keresztyén kultúra találmánya, hiszen akár a zsidóság, akár a keresztyénség készen kapta ezt az együttélési formát, amit immár évezredek óta őriz. Az, hogy több ősi társadalomban nem így gyakorolták a kapcsolatot férfi és nő közt, s kialakultak ettől gyökeresen eltérő együttélési formák (matriarchátus, többnejűség, többférjűség, homoszexualitás), mind az emberi bűn következménye, Isten eredeti rendje megvetésének tanúsága. A férfi és nő kapcsolatának Isten akarata szerinti, őseredeti formája azonban a teremtési rendnek megfelelő házassági kapcsolat.

A TEREMTÉSI REND ÉS A BŰNESET

A Biblia számtalanszor megerősíti, hogy a teremtési renden a bűneset (Ádám és Éva bukása, Isten ellen való lázadásuk, önmaguk istenné tétele) nem változtatott semmit. Bár az első emberpár bukása után bennük és utódaik szívében-lelkében, gondolkodásmódjában, s következőképpen kapcsolatrendszerükben is súlyos torzulás és borzasztó romlás keletkezett, a bűneset semmit nem változtatott azon az alapfelálláson, amit Isten maga hozott létre. Isten jónak látta az általa létrehozott rendet a bűneset után is fenntartani. Sőt, a védelmébe vette, ezzel is kifejezve azt, hogy a teremtési rendnek a világ végéig változatlanul kell maradnia. Védelmi intézkedéseit a Biblia rögzíti. Az ötödik, hetedik és tizedik parancsolatban Isten egyértelművé tette a házasság védelmét. Ha szabályozta is a házassági elválás rendjét, ezt nem azért tette, mert helyeselte a válást, hanem azért, hogy ne váljon végképp kaotikussá az emberi társadalom kapcsolatrendszere.

Jézusnak az evangéliumokban olvasható tanításai azt erősítik, hogy ő is a házasság teremtési rendjének védelmezőjeként lépett fel a bűneset utáni világban (Mk 10,2-12). A Tízparancsolat, illetve a Jézus nyomában járó Pál apostol is a teremtési rend alapján szállt síkra a házasságért, sőt ebből vezette le a nők gyülekezeti szolgálatát is (pl. 1Tim 4,11-15). A férjeknek és feleségeknek, valamint szülőknek, gyerekeknek, családoknak szóló útbaigazítások (Ef 5,21-33; Kol 3,17-21; 1Pt 3,1-7) mind ugyanezt a védelmi célt szolgálják. Isten nyilvánvalóvá tette, hogy védi az általa létrehozott házasságot, és mindent megad, és elmond, ami annak boldog megéléséhez és megtapasztalásához szükséges.

Ma a Jézus Krisztus vére által szerzett kegyelem alapján épülhet fel és maradhat fenn az Isten teremtési rendjének megfelelő, boldog házasság.

Hangsúlyozzuk azt a bibliai kinyilatkoztatást is, hogy az állam ugyancsak Isten akaratából létező intézmény. Isten a bűneset után (!) azért hozta létre, hogy általa megakadályozza a bűnös, és ezért minden gonoszságra kész önző emberek társadalmának teljes széthullását. A

politikai vezetőkre hatalmat ruházott saját hatalmából, hogy mintegy az ő nevében kormányozzák a rájuk bízottakat. A Biblia szerint tehát a politikai hatalom nem valamely felekezettől, nem is a népfelsgéttől, hanem egyenesen a felséges Istentől származik. A politikusok elsődleges feladata ennek tudatosítása, és annak komolyan vétele, hogy a hatalom gyakorlásáért elsősorban nem a népnek, hanem Istennek tartoznak elszámolással. Isten megbízottjaként vezethetnek egy országot, és feladatuk, hogy elsősorban Istenre és az ő rendjére, törvényeire figyelve, és azoknak engedve vezessék népüket. Ennek fényében a keresztyének joggal várják a mindenkor államhatalomtól, hogy védelmezzék Isten teremtési rendjét: óvják az életet, oltalmazzák a heteroszexuális, monogám, élethosszig tartó házasságot, és ellenálljanak az ezeket – különböző ürügyekkel – szétrombolni akaró ideológiai és politikai erőfeszítéseknek. A keresztyéneknek mindenkor imádkozniuk kell azért, hogy az állam ezt a feladatát betölthesse.

Isten azonban nem csak az állam által, hanem még inkább Egyháza által akarja védelmezni a teremtési rendet. A biblikus, történeti keresztyén teológia mindenkor hitte és hiszi, hogy a Biblia Isten tévedhetetlen szava, az igazságot, a teljes valóságot mondja. Ezért hiszi, hogy a monogám, heteroszexuális, életre szóló házassági szövetség, s azzal együtt a gyermekáldással bíró család Isten akarata és alkotása, azaz a teremtési rend része, amihez ragaszkodni kell. Ennek megvetése a legsúlyosabb következményeket vonja maga után egyéni, de társadalmi szinten is. A valódi keresztyén egyházaknak és gyülekezeteknek a legnagyobb erkölcsi romlás idején is olyan közösségeknek kell lenniük, ahol Isten teremtési rendjét védik, és az evangélium mellett a fentiekért is síkra szállnak.

A TEREMTÉSI REND MEGTÁMADÁSA

Tudatában vagyunk annak, hogy a bűneset utáni emberiség lázad Isten személye, de akarata, kinyilvánított törvénye és így a teremtési rendje ellen is. Úgy képzelet, hogy önmagát és saját törvényét állíthatja Isten személye, törvénye és akarata helyére. A hitetlen és

Istent gyűlölő, de ugyanakkor önistenítő ember nem csak megzavarja Isten teremtési rendjét, hanem egyenesen arra tör, hogy azt mindenestől eltüntesse a föld színéről (gender ideológia, feminizmus, a válás elősegítése, az abortusz könnyítése, az azonos neműek élettársi viszonyának engedélyezése, többnejűség szorgalmazása). Sajnos ebben az akcióban sokszor magukat keresztyéneknek nevező liberális teológusok is tevékeny részt vállaltak. Mivel nem hisznek abban, hogy a Biblia Isten kijelentése, de abban sem, hogy ő teremtette a világot (benne a házasság rendjét is), ezért a házasságban csak olyan emberi intézményt látnak, ami az idők folyamán alakult ki, és amit különösebb következmények nélkül figyelmen kívül lehet hagyni. Készséggel igazolják a neoliberális politika elvárásait, emlékeztetve minket a legrosszabb pártállami időkre. Számos cikk idézhető (ál)keresztyén szerzők tollából, akik a nemiséggel és az életre szóló házassággal kapcsolatban nevelésesnek tartják a teremtési rend emlegetését. Pál apostol erre való hivatkozását is csak későbbi betoldásnak, utólagos reflexiónak tekintik, aminek leírásához nem a Szentlélek, hanem az ókori társadalmi viszonyok és nemi szerepek gyakoroltak befolyást. Azt is világossá kell tennünk, hogy aki megtámadja a teremtési rendet, s nem tud belenyugodni abba, hogy Isten az embert férfivá vagy nővé alkotta és alkotja, aki összezavarja, és el akarja törölni a nemi szerepeket, aki síkra száll a szabad szexért, pornográfiáért, poligámiáért, homoszexualitásért, sodómiáért és hasonlókért, az a Biblia szerint bűnt követ el, és ezzel Isten haragját és ítéletét hívja ki önmaga ellen (Mt 24,6.12.29; Mk 13; Rm 1,18; 2Pt 3,10; Jel 8).

A TEREMTÉSI REND GYÖKERE

A leírtakat messzemenően megerősíti egy eléggé nem hangsúlyozható, sokszor pedig elferdített bibliai kijelentés, amely, miután a férfi és a nő kapcsolatrendszerét gyönyörűen elemzi, váratlanul ezt állítja: „*Felette nagy titok ez, én pedig ezt Krisztusról és az egyházzal mondom*” (Ef 5,32). Ez azt jelenti, hogy a teremtési rendnek megfelelő házasság mögött fenséges rejtély áll. A terem-

téskor létrehozott házasság – Ádám és Éva történeti házassága – nem más, mint Jézus Krisztus és Egyháza (az üdvösségre kiválasztottak és megváltottak) kapcsolatának földi árnyéka. Annak a földi lenyomata, aminek meglétéről az Efézusi levél első részében tanít a Szentlélek. Azt olvassuk ott, hogy Jézusnak és az ő Egyházának kapcsolata már a világ teremtése előtt (!) létrejött, mert az Atya már akkor Jézusnak adta az üdvösségre választott egyéneket, hogy majdan ő üdvözítse őket. Ez a teremtés előtt kiválasztott, és Jézusra bízott embercsoport az Egyház. Mivel Jézus és Egyháza egy testté lett már a teremtés előtt, ezért az Egyház neve: Krisztus teste. Az Efézusi levélnek ezt a tanítását – azaz a Jézusnak és Egyházának öröktől fogva való, már a teremtés előtt létező és mindörökké tartó, felszámolhatatlan, szilárd kegyelmi „összeházasításáról” szóló kijelentést – be kell vésné a szívünkbe, s így olvasni a teremtés történetét.

Amikor ugyanis Isten megteremtette Ádámot és Évát, ill. a házasságukat, akkor ezt a Krisztus és az Egyház már meglévő (!) kapcsolatának mintájára alkotta meg. Nem fordítva történt a do-

log! Isten úgy határozott, hogy azt, amit a teremtés előtt, mindenki elől elrejteten, mintegy fenséges titokként az örökkévalóságban létrehozott, azt megvalósítja földi körülmények között is, mintegy kicsiben: egy férfi és egy nő életre szóló földi szövetségében. Nyilvánvalóan azt akarta, hogy a földi házasság a Jézus és menyasszony-népe között fennálló szövetséges szeretetkapcsolat szimbóluma legyen a teremtett valóságban. Ezt méltán nevezi az apostol lenyűgöző – felette nagy – titoknak.

Ezt megértve, egy férfi és egy nő élet-hosszig tartó házassága tehát arra hivatott (s nincs ennél magasabb rendű hivatás), hogy túlmutasson önmagán: Jézusnak és Egyházának Isten akarátában gyökerező és az örökkévalóságba nyúló örök és mozdíthatatlan egységére, összeforrottságára. Egészen lenyűgöző belegendolnunk abba, hogy ez mekkora súlyt, méltóságot ad a házasságnak! Kijelenthetjük, hogy Isten nem ötlesterően cselekedett, amikor a kellő sorrendben megalkotta Ádámot és Évát, ill. Ádámot Évát, s amikor olyanná alkotta őket, amilyenek voltak, és amikor fontos megbízatással is ellátta őket. Jézus Krisztus és népe között örömteli, boldog

szövetség áll fenn, és Isten ilyennek gondolta és gondolja a teremtési rendnek megfelelő házasságot is, hogy e világ színpadán bemutassa és megdicsőítse az Isten szent Fia és megváltottai közti feltétlen és örök szeretetkapcsolatot. Ez a valóság azt a kötelezettséget rója a férjre, hogy házasságában ő legyen Jézus földi tükröképe, a feleségre pedig azt, hogy házasságában az Egyházat tükrözze. Jézus és népe között akkor zavartalan a kapcsolat, ha az Egyház – a feltétel nélkül való jézusi szeretetre adott válaszként – bízik Urában, és engedelmeskedik neki. Ugyanígy a férfi és nő házassága is akkor működik harmonikusan, ha mindketten figyelnek magatartásuk meghatározójára, és aszerint igyekeznek cselekedni, hitből és hálából a megváltásért. Ha a férj viselkedésének meghatározója Jézus, a feleségé pedig az Egyház, akkor ebben az élethosszig tartó szeretetszövetségben kifejeződik Jézusnak és Egyházának feloldhatatlan és boldog szövetségi kapcsolata. Tehát a teremtési rendbe simuló házasságon megnyugszik Isten áldása, és az valóban Isten dicsőségét szolgálja a világban.

Sípos Ete Zoltán / Szeged

NE SZAPORODJATOK, NE SOKASODJATOK?

Amint a teremtési történetből egyértelműen kitűnik, Isten örömét lelte abban, hogy benépesíti a földet élőlényekkel. Utolsó teremtési mozzanatként életre hívta az embert, mint a legkomplexebb teremtményt, és megbízta őt a teremtett világ feletti uralommal, ezen belül pedig azzal, hogy szaporodjon és sokasodjon. „Megáldotta őket Isten, és ezt mondta nekik: Szaporodjatok és sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá” (1Móz 1,28). Érdekes megfigyelni, hogy ezt a megbízatást Isten áldása előzte meg. Vagyis Isten parancsa kétséget kizáróan szól azoknak, akiket előzőleg áldásában részesített. Másfelől leszögezhetjük, hogy miután Istenben nincs változás vagy változásnak árnyéka, ezt a parancsolatát sem vonta vissza, és nem is módosította.

Évezredek során, egészen a legutóbbi időig az utódok születése kívánatos volt, hiszen ez biztosította a család fennmaradását, a megfelelő számú harcost és munkaerőt. A nők számára magától értetődő volt, hogy elsődleges feladatuk a gyermekszülés és a gyermekek felnevelése. Korunk embere azonban ezen a téren is szakított a hagyományokkal, és saját rövidtávú szempontjai szerint tervez, cselekszik, dönt életről-halálról. Ennek eredményeként országunkban évente egy kisebb városnyi lélekszámmal vagyunk kevesebben, vagyis nem túlzás demográfiai válságról beszélni. Ennek az írásnak nem célja mindennek szerteágazó hatásait taglalni, inkább arra szeretne koncentrálni, hogy mit tehet Isten hívő népe azért, hogy hű marad-

jon a „szaporodjatok és sokasodjatok” parancsához.

Az Ige arra szólít fel, hogy *igyekezzünk a város jólétében* (Jer 29,7), vagyis éljünk úgy, hogy miközben az Úr dicsőségét keressük, szolgáljuk annak a közösségnek a javát, ahol élünk. Ha Európa, ezen belül Magyarország demográfiai helyzetét tekintjük, nem lehet kérdés: égetően nagy szükség van arra, hogy minél több gyermek jöjjön a világra. Ezt a felvetést a bizonytalan gazdasági helyzetre hivatkozva sokan máris elutasítják, közben pedig nem veszik figyelembe, hogy világviszonylatban milyen kivételesen jó adottságokkal rendelkező helyen élhetünk. Elég olyan alapvető életfeltételekre gondolni, mint a tiszta levegő, ivóvíz, egészséges táplálék, egészségügyi el-

látás és oktatási lehetőségek, szabad vallásgyakorlás – ezeket ugyan sok kritika éri, de emberek milliárdjai boldogan cserélnének velünk.

A hívő embereket ebben a kérdésben is gyakran két szélsőség fenyegeti. Az egyik a törvényeskedés, aminek következtében minden egyéb szempontot, még a szülők egészségét vagy a már megszületett testvérek jólétét is figyelmen kívül hagyva számos gyermeket hoznak világra. Természetesen Isten adhat az átlagosnál több gyermek felnevelésére külön elhívást, és felruházzhatja a szülőket az ehhez szükséges ajándékokkal. Ez azonban mégsem jelentheti azt, hogy az engedelmesség fokmérője a családban élő gyermekek száma. Lehet a háttérben helytelen ígéértelmezés, embereknek megfelelni igyekvés, sőt Isten büntetésétől való félelem. Az sem jó, ha az engedelmség kizárólag erre az egyetlen kérdésre korlátozódik, közben pedig elsikkadnak a házaspár egymás iránti kötelezettségei. Nincs idő, alkalom egymásra figyelni, mert a feladatok mindenkit teljesen leterhelnek.

A másik véglet, amikor hívő emberek – hasonlóan a világ fiaihoz – nem az Atya iránti bizalommal tekintenek a gyermekáldás kérdésére. Vannak fiatal párok, akik számára a gyermek születése nem természetes velejárója a házasságnak. Persze nem mondják, hogy ők nem akarnak gyermeket, de szeretnék teljes egészében saját kezükben tartani azt, hogy erre mikor és milyen feltételek teljesülése mellett kerüljön sor. Ezzel nemcsak az engedelmséget hagyják figyelmen kívül, de megfosztják magukat annak megtapasztalásától, hogy Isten gondolatai, végzései mennyivel – nagyságrendekkel! – jobbak, mint a magunk barkácsolta tervek. „*Mert amiképpen magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útjaim a ti útjaitoknál és az én gondolataim a ti gondolataitoknál!*” (Ézs 55,9) Mivel járulhatunk hozzá ahhoz, hogy Isten „szaporodjatok és sokasodjatok” ma is aktuális parancsa jobban érvényre jusson?

Elsősorban személyes példánkkal. Ha nincs súlyos akadálya annak, hogy gyermekeket hozzunk a világra, tegyük meg, ami tőlünk telik. Biztos, hogy átmeneti-

leg lemondásokkal és „útvonal újratervezésével” jár egy újabb baba jelentkezése, de ezt ne tekintsük tragédiának!

Ha gyermek bízott ránk, akárcsak egy is, tekintsük őt Isten tulajdonának,

HANVAY LÁSZLÓNÉ
EL KELL MONDANOM!

Sokan kérdezték már tőlem,
kisebb család miért nem elég!?
A gyermeket fel kell nevelni!
A sok gyerek könnyelműség!

S ha kérdezték, hányszor hallgattam:

Mit is mondhatnék én nekik?
Bizonyágtételem szavát is
elnémították érveik.

De érzem bűn a hallgatásom:
el kell mondanom, mit hiszek!:
Nem mi tőlünk függ, Isten adja
Mindig, mindegyik gyermeket!

Hiszen tervében régtől-fogva
benne van minden kisgyerek.
S az Ő tervét nekem áthúznom
büntetlenül sosem lehet!

De hogyha hittel elfogadjuk,
és nem aggodalmaskodunk,
ami szükséges mind meg adja!
Meggánni sosem lesz okunk!

Ő ad erőt és bölcsességet,
türelmet és szeretetet,
de testünkről is gondot visel,
s ad mindennapi kenyeret!

Bízunk hát benne hittel, bátran,
hiszen szerető jó atyánk!
Ajándék tőle minden gyermek,
s velük áldását adja ránk!

becsüljük meg, és a testi fejlődés feltételei mellett biztosítsuk neki mindazt, amire érzelmileg és lelkileg szüksége van! Törekedjünk olyan családi légkörre, amiben öröm felnőni, és ahonnan a gyerekek nem akarnak az első adandó alkalommal kimenekülni! Lehetőségeink szerint biztosítsuk számukra képességeik minél sokrétűbb kibontakoztatását, ha kell, fizetett különórák árán is!

Legfőképpen pedig soha ne tévesszük szem elől, hogy minden gyermek halhatatlan lélekkel érkezik erre a világra. Örök életre rendeltetett, amit vagy Istennel való boldog közösségben – vagy az örök kárhozatban fog eltölteni! Bár hitet ébreszteni csak a Szentléleknek van hatalma, a szülők felelőssége az, hogy tanításukkal, életükkel kívánatosá tegyék gyermekeik számára az Úr Jézus követését, és hitre jutását imádságban hordozzák.

A személyes példa nemcsak saját gyermekeink, hanem a családon kívüliek miatt is nagyon fontos. Ha azt látják rajtunk, hogy nekünk nem kellemetlen teher a gyermeknevelés, hogy derűsen és örömmel végezzük, nem sajnáljuk magunkat és nem panaszkodunk, akkor mások is felbátorodnak. Amikor egy anyuka többedik gyermekét várja, netán már szokatlanul késői életkorban, nagy biztatás számára azoknak a példája, akik előtte hasonló helyzetben voltak.

Fontos az is, hogy bátorítást sugározzunk azok felé, akik a szaporodó család terheivel küszködnek. Egy-egy komátal, fizikai vagy anyagi segítség, személyes beszélgetés, együtt imádkozás hihetetlen vitamin tud lenni ilyen időkben. Fordítva is igaz: a környezet rosszallása megnehezítheti a gyermekvárást. Még véletlenül se kezdjünk el sápítózni se közvetlenül, se az érintettek háta mögött amiatt, hogy ismét babát várnak.

Fiataljainkkal beszéljünk arról, hogy milyen nagy érték számunkra az ő életük, és mennyire fogunk majd örülni, ha unokáink lesznek. Jöjjünk össze olyan családokkal, akikkel hasonló a hitünk és életformánk (pl. a Biblia Szövevény családos napja Pécelen!). Ha élünk ezekkel a lehetőségekkel, jó reménységgel lehetünk afelől, hogy az Úr egy individualizálódó, Isten rendjétől egyre távolodó világban is megőrzi, sőt szaporítja az övéit.

Dr. Mikolicz Gyuláné Virág /Pécel

**„A Biblia Krisztus nekünk címzett
szent levele. (...)
Csalhatatlan útmutató,
biztos irányadó, melyet követve
nem tévedhetünk el.”
(Jonathan Edwards: Personal Narrative)**

KORUNK NAGY KIHÍVÁSA: A GYERMEKNEVELÉS

„A kert minden fájáról bátran egyél. De a jó és gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, bizony meghalsz.” (1Móz 2,16-17)

Minden időben Isten szabta meg, hogy mi a jó és mi a rossz. Ezt a tudást, ennek eldöntése jogát nem adta át az embernek. De közölte velünk akarátát, szándékát, tervét. Mindenre megtanított, ami az üdvösségre elég. Isten azt kívánja tőlünk, hogy szeressük őt, hogy hűségek legyünk hozzá. Ennek megkönnyítésére kapaszkodót adott, irányt szabott az életünknek, hogy tájékozódni tudjunk. Urunk akar lenni, és azt akarja, hogy semmi ne tölthesse be életünkben az őt megillető helyet, nehogy az ördög prédájává legyünk. Nem akarja, hogy olyan isteneink legyenek, amik nem istenek. A szüleink iránti tisztelethez ígéretet fűzött; a szexualitásnak keretet adott, hogy védje a házasságot, a családot és az egész társadalmat. Megszabta életünk idejét, lakóhelyünk határait. Nem gátolni akar, hanem mederben tartani az életünket. Ez segít bennünket a gyermeknevelésben is, amikor irányt mutatunk gyermekeinknek, vagy amikor elbizonytalanodunk és magunkat teljesen alkalmatlannak érezzük a feladatra. Szeretnénk gyermekeinket úgy nevelni, hogy kedvesek legyenek az Úr előtt, mégis gyakran vagyunk tanácstalanok. De Isten támogat minket jelenlétével és Igéjével. Megígérte, hogy „*megtanítalak téged, hogy melyik úton járj*” (Zsolt 32,8). Hányszor átéltük, hogy harctéren vagyunk, és szorult helyzetünkben az Úr harcol értünk. Azt is, hogy nehéz kérdésekben az Isten Szentlelke győz meg minket a jóról. Sokszor megtapasztaltuk annak valóságát, hogy „*szemeimmel tanácsollak téged*” – amikor hagytuk, hogy találkozzon a tekintetünk.

Hogyan mutathatjuk meg gyermekeinknek az Úrhoz vezető utat? Hogyan válhatnak fiaink olyanná, „*mint a hős kezében a nyilak*”? Úgy, hogy mi magunk azokra az alappillérekre támaszkodunk, amiket Isten az ő népének adott. Ami ma sem változik, ma is időt-

álló. A Biblia el nem évülő zsinórmérték, és nem szégyenül meg, aki ehhez szabja az életét („*törvényt szabott, amelyet át nem hágnak*.” Zsolt 148,6b). De adott előttünk járó hívő testvéreket, bölcs tanácsadókat is, hogy kérdezzük őket. („*Kérdezősködjetek a régi ösvények felől, melyik a jó út, és azon járjatok, hogy nyugalmat találjatok lelketeknek*.” Jer 6,16)

Akik gyermekeiket az Úr szeretetére és ismeretére akarták tanítani, sosem voltak könnyű helyzetben. Hol üldöztek, hol eretneknek kiáltották ki Isten népet. A szocializmus idején az ateizmus levegőjében kellett hűségesnek maradni szüleinknek. Amikor mi neveltük kisebb-nagyobb gyermekeinket, az okkult hatásoktól kellett óvni őket. Ma azonban minden eddiginél nagyobb kihívás a gyereknevelés. A Hitető jót, korszerűt kínálva, újabb áruhába öltözve, a világosság angyalaként jelenik meg. Ez az áruház: a liberalizmus. Ez alattomos támadás a családok ellen, gyermekeink ellen, a társadalom és a keresztyénség ellen.

A liberalizmus alap gondolata a felvilágosodás zászlóvivőitől (Voltaire, Rousseau) ered, gyökerei azonban már az ókori filozófiában megtalálhatók.

Mi a baj a liberalizmussal? A szó szabadelvűséget jelent. Az eszmerendszer követőinek jelszava: „a szabadság választása”, ideológiájuk: „Nincs Isten!” Ha pedig nincs Isten, akkor nem kell őt tisztelni, nem tartozom neki elszámolással, következésképpen a kereteimet nem ő határozza meg. Jobb esetben az egyén figyelembe vesz valamilyen korlátot, de egyéni szabadságán múlik, hogy hol állítja fel a határokat. Általában addig tágtítja azt, amíg a másik ember szabadságát nem sérti. Ezen belül azt tesz, amit akar, hiszen ha nincs Isten, akkor nincs törvény, ha nincs törvény, akkor a bűnnek nincs következménye, sőt bűn sincs.

Ha nem Isten az élet ajándékozója, akkor szabadon rendelkezem vele; úgy a saját életemmel, mint gyermekemével is. A szexuális szabadosság természete-

tessé vált. A házasság intézményét elavultnak tartják. Az együttélés nem az isteni rend szerinti „egy testté létel”, ami élethosszig szól, hanem két szuverén ember érdekszövetsége – tart, ameddig tart. Következésképpen a gyerekeknek csak kis hányada nő fel biztonságot adó családban.

Ha nincs Isten, nincs örök élet, csak a jelen van, csak a pillanatnyi öröm számít. Semmi sem elég, minden jár. Ilyen mondatokat hallunk: „ez kell neked”, „mert megérdemled.” Korunk filozófiája szerint a „*Ne kívánd!*” parancs már rég nem aktuális.

A liberális ember mindenre nyitott, de elutasítja azt, amit a Biblia kijelent. Mindent relativizál, egyetlen biztos pont van: az „Én”. (Ahogy én gondolom, akarom, ami nekem jó.) Nincs éles határ a jó és rossz között. Amit azelőtt jónak mondtak, ma az gyakran elítélendő, amit egykor szégyelltek, titkoltak, büntettek, az most erény, legalábbis legális. „*Jaj azoknak, akik a gonoszt jónak mondják, és a jót gonosznak*.” (Ézs 5,20) Eltűnőben van minden, ami szent.

A liberalizmus hirdetői az erkölccsel nemigen tudnak mit kezdeni, ehelyett jogszerűségről beszélnek. Gyakran ismételt szólam: „Nem az erények, hanem az arányok...”

A szabadelvűség az elmúlt évtizedek során fokozatosan kúszott be a társadalomba, és lett elfogadottá. A hatvanas években, amikor általános iskolába jártam, az egészen különböző rétegekből jövő gyerekek mindegyike még nagyjából egyforma nevelést kapott. Bár akkor is voltak megengedő szülők, de mégis ugyanaz számított jónak és rossznak mindenképpen. A szorgalom erény volt, aki művelt volt, arra felnéztek. A csalás, lopás bűn volt, aminek következménye lett. (Valószínűleg azért, mert még éltek a vallásos nagyszülők.) A liberális gondolatrendszer mára már intézményesítve lett, meghatározza az óvodák, iskolák arculatát, és minden más pedagógiai módszert (az érteken alapuló, vagy Bibliára épített módszert)

maga mögé utasít. Hangzatos jelszava az „önmegvalósítás”, „önkifejezés”, ami a legtöbb oktatási intézmény programjában megtalálható. A tekintélyelvű ideológiát kiszorította a gyerek-központú szemlélet. Sőt, olyan jogokkal ruházta fel a gyerekeket, amivel nem lehet jól élni, ám a pedagógusok kezében semmilyen fegyverező eszköz nem maradt. A büntetés minden formája ártalmas, tilos. A tanári (szülői) tekintély megszűnt, a gyermek a tanárral egyenrangú, az Istentől rendelt hierarchia felborult. Ennek eredménye óriási káosz, bizonytalanság, félelem.

Fontos látni, hogy a liberalizmus nem a nevelés hiánya, hanem az Isten által adott keretek tudatos elutasítása. A liberális pedagógia értelmében a nevelő erkölcsi értéket nem közvetíthet, az elhangzottaknak teljesen neutrálnak kell lennie. Majd a gyermek eldönti, hogy milyen ideológiával azonosul. Minden olyan helyzetet, ami frusztrálhatja a gyereket (követelmény, kötelesség számonkérése), kerülni kell. Az oktatásban, nevelésben a haza, gyökerek, hűség, felelősség stb. fogalmak jelentése meglazult. Kultúráról nem divat beszélni, az általános műveltség tragikusan hanyatlik. Ma már gúny tárgya, ha valaki céltudatos. Jövőkép nélkül a fiatalok jelentős hányada céltalanul tengődik. Biztos alap híján egyre több a szorongó és agresszív gyermek (és felnőtt.)

Mit tehetünk mi, keresztyének? Kell-e ezzel foglalkoznunk? Kell, hiszen felelősségük van a világ, a társadalom felé is. Ezért nem hagyhatjuk szó nélkül azt, ami napjainkban zajlik. Emeljük fel szavunkat akkor is, ha nyilak záporoznak felénk, ha kerékkötőnek, a haladás ellenzőinek bélyegeznek bennünket. Egyértelműnek, hitelesnek kell lennünk, ne ússzunk az árral!

Merjünk hangot adni annak, ha valami az Isten kijelentésével ellenkezik! Merjünk felháborodni azon, ami felháborító!

A legfontosabb feladatunk azonban az, hogy könnyödjünk. Talán minden korábbinál hangsúlyosabb, hogy „*ti vagytok a föld sója*” (Mt 5,13). A só tartósít. Az Úr a világot a hívőkért tartja még fenn.

PECZNYÍK PÁL
MI AZ ÉLET?

Elménkel kutatjuk: vajon mi az élet?
Tudjuk, Isten adta, de tudjuk, mi végett?
Szalad kicsi bogár, csak ő tudja, hova,
útját kifürkészni mi nem tudjuk soha.

Parányi bogarak, hatalmas állatok
nyüzsögnek a földön, a légben szárnyasok.

Létét és életét mindnek Isten adta,
életük idejét pontosan megszabta.

Kijelölte útját őznek és madárnak,
madarak a légben, őzek földön járnak.

Előttünk van járó, szálló állatvilág,
úgy a növényzet is: cédrus, fű és virág.

Isten rejtette el mindbe az életet,
hogy néz ki az élet? Felfognunk nem lehet!

Földet, légi teret Urunk értünk tölt be,
hogy mi, gyermekei gyönyörködjünk benne.

Bennünket is betölt láthatatlan élet,
ám a mi életünk nem ér soha véget!

Mi az élet? Titok! Isten örök titka.
Örvendezzünk azon, hogy országa nyitva
minden bűnös előtt, ha bűneit bánja,
bűnbánókat Isten ma is hívja, várja.
Földieknél szebbet, jobbat kínál nekünk,
áldását, örömét megoszthassa velünk.

De a legégetőbb kérdés az, hogy hogyan tudjuk megmenteni gyermekeinket a csapdától? Ez a szellemiség sajnos rájuk is hat. Hogyan nyújthatunk nekik védelmet, hogyan tudjuk felmutatni nekik az igazságot?

Nagyon fontos, hogy láttassuk velük a

különbséget a szabadelvű és a Bibliához ragaszkodó szemlélet között. Lássák, hogy mi az Úrhoz ragaszkodunk. Érezzük velük naponta ennek az örömét. Lássák, hogy sziklaszilárd talaj van a lábunk alatt, ami meg nem inog. Ismerjük a mi bizonyosságunkat, hogy tudjuk, kiben hiszünk, tudjuk, hova megyünk. Neveljük őket tudatosan hazaszeretetre, megismertetve velük történelmünket, nagyjainkat, országunkat és irodalmunkat. (Kis ügyességgel arra is rávehetők, hogy maguktól is sok verset tanuljanak.) Fejlesszük képességeiket (zene, sport). Töltsünk minél több időt gyermekeinkkel, jó befektetés az, ha a szabadidőnket is odaszánjuk. Közös játék, kirándulás során sok lehetőség nyílik Isten rendjéről, szeretetéről beszélni.

Tisztelettel szóljunk tanáraikról és ugyanezt tőlük is várjuk el.

Nem kell-e félnünk attól, hogy gyermekünk sok tiltótáblával találkozik? Számolni kell azzal, hogy a serdülő gyermek nem ért velünk egyet. Ha rosszállásunknak adunk hangot, mindig adjunk elfogadható magyarázatot, mindig állítsuk azt az Ige fényébe! Amire az Isten nemet mond, arra mi nem mondhatunk igent. Fontos, hogy beszéljünk a bűnről, kisgyermekkortól nevezzük nevén ezeket. De tudniuk kell, hogy lehet rendezni a bűnt, van bocsánat.

Beszéljünk az Isten gazdagságáról, ajándékairól és arról, hogy minden kincse a miénk lehet! Érezzessük, mekkora öröm nekünk a vele való járás, a hívő emberek közössége!

És reménytelennek látszó időkben merjük elhinni, hogy Urunk gyermekeinknek is meg fogja mutatni, hogy az ő útja kiváltképpen való út, amin az ő kedveltjei járhatnak.

Móréh Tamásné / Budapest

BETOLAKODÓK

Az elmúlt években egyre gyakrabban hallunk megkeseredett, válással végződő keresztyén házasságokról. Előfordul, hogy valaki már az első évben felbontja házasságát, de akad olyan is, aki 25 év után fordít hátat társának és családjának.

Mindannyian belekerülhetünk házassági viharokba, hiszen a szabadjára engedett önző emberi természet alaposan megtépázhatja, és darabokra szagathatja a bensőséges kapcsolatokat – még a hívő emberek között is. Amikor egy-egy válásról, házasságon kívüli

kapcsolatról hallok köreinkben, mélyen megrendülök. Ilyenkor alázattal arra gondolok, micsoda ajándék a férjem, akivel annyi éven át vártunk egymásra, és kibőjtöltük azt a bizonyos nehéz korszakot, hogy végre egymáséi lehessünk. Vágyakozva fogalmazódik meg

bennem a kérés Isten felé, hogy soha el ne felejtsem: a férjem ajándék.

Isten nem szereti a házasságok felbomlását. Ő látja csak igazán, hogy az elválás mennyi fájdalommal sújtja, és hogyan szagatja darabokra mindazokat, akik részesei a tragédiának, ezért fontos, hogy védjük házasságunkat a szétszakadástól. A betolakodókkal szembeni védelem megerősítése érdekében férjem és én közös elhatározással, tudatosan őrizzük a védőfalat házasságunk körül, ami csak a miénk. A házasság két ember belső, elrejtett területe. Társunk életének vannak olyan részei, ahová csak nekünk van bejárásunk.

A házasságkötési eskü után egymás ujjára húzzuk a karikagyűrűt, ami a szerelmet, a hűséget és a földi életünk során véget nem érő összetartozást szimbolizálja. A karika körülhatároltságot jelent. Olyan védőfalat, ami körülveszi és megvédi a házasságot. A védőfal akadályt képez a külső behatolókkal szemben, elhárítja az illetéktelenek akcióit. De akár tetszik nekünk, akár nem, a betolakodók mindenütt jelen vannak. Inváziójuk annyiféle formát és alakot ölthet, hogy nagyon nehéz észrevenni őket. Ha nem vagyunk szemfülesek, megtalálják a repedéseket védőfalunkon, és gyorsan beszivárognak. Mik a legveszélyesebb betolakodók?

ÉRZELMEK

Mielőtt bármi befurakodna a védőfal mögé, először az érzelmeket próbálja meghódítani. Védünk kell magunkat olyan beszélgetésektől, helyzetektől, amikor valaki másnak szolgáltunk ki magunkból olyasmit, ami csak a társunké. Nyilvánvaló, hogy nagyon óvatosnak kell lennünk, ha a szívünket kitérjük az ellenkező nem képviselői előtt. Van bennünk valami, szinte mágneses erejű vonzás, amikor kinyitunk egy ajtót belső világunk felé, miközben oda senki másnak nem lenne szabad belépnie, csak a házastársunknak. Vannak olyan párbeszédok, amiben csak akkor szabad részt venni, ha házastársunk is velünk van.

Hasonlóan kifinomult és ravaszul veszélyes helyzet, ha ugyanezeket az ajtókat barátnőimnek nyitom ki. A nők

természetüknél fogva szeretnek mélyebb szinteken kapcsolódni a környezetükhöz, és barátnők között különösen gyakran fordul elő, hogy kitárgyalják aktuális gondjaikat, pedig az csak a társunkra tartozna. Természetesen nincs azzal semmi baj, hogyha őszintén beszélünk lelki gubancainkról és érzelmi csatáinkról, csak akkor kell megszólalnia a vészcsengőnek, ha a barátnő lélekben elfoglalja a házastárs helyét. Már áll a csapda, ha valamiben nem értünk egyet a párunkkal, esetleg dühösek vagyunk rá, és megnyugvasként a barátoknak, idősebb hívőknek mondjuk el bánatunkat a társunk helyett. Igaz, valóban megnyugszunk, mert a feszültséget egy időre kiadtuk magunkból. A rossz hír azonban az, hogy nem a megfelelő helyen kerestünk megoldást. A házastársak közötti kommunikáció többek között azért csökken és hal el fokozatosan – az igazán mély vallomásokról már nem is beszélve –, mert a közlés más, a körön kívüli irányba zajlik.

FÜLE LAJOS AMIKOR SZERETEK

„Az Isten szeretet.”
Vallani van okom.
Amikor szeretek,
képmását hordozom.

Kezdeményeznünk kell tehát a házastársunkkal való beszélgetést, és megosztani vele szívünk állapotát, álmainkat, érzéseinket. Arra teremtett bennünket Isten, hogy kapcsolatban éljünk egymással, de a legmélyebb kapcsolatot házastársunkkal éljük meg, és ne adjuk át az uralmat a betolakodóknak, akik észrevétlenül ki fogják tölteni a keletkezett űrt.

KÖLCSÖNHATÁSOK

Tudatos döntéseket kell hoznunk arra vonatkozóan, hogyan érintkezünk a minket körülvevő világgal. Vigyázzunk arra, hogy mit és miről beszélünk, kinek és milyen tartalmú emaileket küldünk, miket üzenünk a Facebookon, Twitteren, hogyan kom-

munikálunk a testünkkel, arcjátékunkkal. A bizalmi kapcsolat a házasság első percétől fogva elengedhetetlen. Bepillantást kell engednünk párunknak mindenbe, ami a külvilággal kapcsolatos össze minket. Ide tartoznak telefonjaink, számítógépeink, annak teljes tartalmával – természetesen a meglátogatott weboldalak listája is! –, valamint az e-mailek, SMS-ek, YouTube videók és képek. Ez a fajta bizalom felelősségvállalással jár, de az ezt követő szabadság messze kárpótol minden nehézségért, áldozatért és vallomásért.

Idő

A betolakodók közül ez a leghalkabb és a legravaszabb, hiszen csöndes jelenlétével ez forgatja fel a legalattomosabban a családok túlnyomó többségét. Az idő érték, amit olyan emberekbe kell befektetnünk, akiket szeretünk, fontosak nekünk, elkötelezettek vagyunk irántuk.

És most kérlek, semmiképpen ne érts félre! Hiszen magától értetődő, hogy fontos a barátnővel való kapcsolattartás is. De ez nem helyettesítheti azt az időt, ami csak a házastársamé és az enyém. Ehhez odafigyelésre, tervezésre van szükség, de megéri, mert ezzel lehetővé válik, hogy kapcsolat-rendszerünkben házastársunk legyen az első helyen. Persze attól, hogy sokat vagyunk együtt, még nem biztos, hogy védelmet élvezünk a csendes tolvajjal szemben. Hiszen, ha saját számítógépünk előtt ülve a Facebook, a Pinterest vonzásában, a blogok, az e-mailek olvasásában elmerülve, vagyis egy-egy külön világban múlatjuk az időt, akkor haszontalanul telik el. Látszólag ugyanabban a helyiségben vagyunk, de teljesen külön világban.

A betolakodók elleni harc bizony napi feladat és döntések sorozata!

Azért imádkozom, hogy Isten, Jézus Krisztussal való kapcsolatunk mélyítésével tartson meg bennünket éber állapotban, hogy mindig védelmezzük belső életünket, bízunk a másokban, ne adjuk fel a reményt, odaszántak legyünk, kitartóak és elkötelezettek házasságunk és szerelmünk mellett. Mindegy hány évesek vagyunk.

Weberné Zsikai Mária / Budapest

CSALÁDI KONFLIKTUSKEZELÉS

Ebben a címben egy szomorú, de egy örömteli dolgot is megfigyelhetünk. A szomorú az, hogy vannak konfliktusok a családban (is). Az örömteli pedig, hogy: a konfliktusokat lehet és kell is kezelni. A betegnek nem a halált kell várni, hanem a gyógyulás lehetőségét kell keresni: hol és hogyan gyógyulhatok meg. Mindig megdöbbenek, amikor valaki azzal a kérdéssel jön hozzám, hogy „El lehet-e válni?”. Ilyenkor kérdéssel válaszolok: Nem inkább arról van szó, hogy meg lehet-e gyógyulni? A beteg a gyógyulást keresi, felkutatja a legjobb orvost, aláveti magát a terápiának. Vannak konfliktusok, mert van bűn, és van gyógyulás, mert van kegyelem! Van nekünk áldott orvosunk, akiről azt énekeljük: „*Te tudsz, s akarsz segíteni, segíts hát bajomon!*” (Ref. Énekeskönyv 461. dicséret). Jó lenne, ha a konfliktusoktól tönkrement házasságokban a felek nem csak a válás lehetőségét látnák, hanem az újrakezdésnek a Krisztus bocsánatában való lehetőségét is. Nagy ajándéka az Úrnak, ha elmondja nekünk is: „*Megbocsáttatnak a bűneid*” (Mk 2,5).

A konfliktus (confligo) összeütközést jelent. Márpedig az összeütközéshez legalább két fél kell, akik ellentétben állnak egymással, rosszabb esetben ellenfeleknek is tekintik egymást. Vajon az összeütközésnek mi lesz a következménye és a végeredménye? Egyre jobban elmérgesedik a helyzet: van, hogy meggyűlölnek egymást, és mindezt megszenvedik a gyermekek is, akik sok mindent nem tudnak, de mindent érznek. Nagy kérdésünk az, hogy hogyan lehet gyógyulni? Erre pszichológusok, családterapeuták sora pontokba szedve adja a tuti megoldást. Mégis egyre több konfliktus vezet váláshoz, lelki sérülésekhez, gyermekek rendellenes lelki fejlődéséhez. Úgy látszik, mégsem ott kell keresnünk a megoldást.

A helyes válasz Isten Igéjében található, ahol világosan olvashatunk a konfliktusok okáról, következményéről, de a megoldásról is. A kérdés az, hogy hajlandóak vagyunk-e konfliktusaink kezeléséhez segítségül hívni az Urat, aki ma is ezt mondja: „*Hívj segítségül*

engem a nyomorúság idején, én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem” (Zsolt 50,15).

Még olyan családokban is, akik Igét hallgatnak, gyülekezethez tartoznak, igen megnövekedett a konfliktusok száma. Ezt a növekedést néhány év leforgása alatt is világosan látjuk. Próbáljuk vizsgálni ennek okait!

Legfőbb oka a mi bűnös természetünk: önmagunk szeretete, kényelmünk, akaratosságunk, önzésünk, elveink, amelyekhez körömszakadtig tudunk ragaszkodni. Mindig a másokban keressük a hibát, de eljutunk-e odáig, hogy a hiba bennem van? Sok konfliktus forrása az én-központúságunk. Így olvasuk az Igében: „*Honnan vannak háborúk és harcok közöttetek? Nemde bűnös vágyaitokból származnak, amelyek tagjaitokban vitézkednek? Kívántok valamit, és nem kapjátok meg, öltök és irigykedtek, és nem nyertek el, harcoltok és háborúskodtok...*” (Jak 4,1-2). Ezért az Ige figyelmeztet: „*Öldököljétek meg azért földi tagjaitokat!*” (Kol 3,5).

A konfliktusok másik oka: a Bibliában található szerepek teljes felborulása, elhanyagolása, félreértése, helytelen gyakorlása. Isten rendet alkotott a természetben, a házasságban és a családban is. Tudtukra adta a kölcsönösségeket és a viszonyokat: „*Engedelmeskedjete egymásnak Krisztus félelmében. Az asszonyok engedelmeskedjenek saját férjüknek, mint az Úrnak... Ti, férfiak, szeressétek feleségeket, amint Krisztus is szerette az egyházat és önmagát adta érte*” (Ef 5,21-25). Sok konfliktus forrása az, hogy a felek nem veszik komolyan: „*elhagyja a férfi apját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez*” (1Móz 2,24). A szülők is sokat vétethetnek, amikor nem képesek elengedni gyermekeiket, továbbra is bele akarnak szólni dolgaikba, irányítani akarják őket. Persze az Urat nem ismerő szülőktől nem lehet mást várni. Teszik ezt sokszor úgy, hogy anyagilag támogatják gyermekeiket, ezzel mintegy jogot formálva arra, hogy beleszóljanak életükbe.

És azt vajon komolyan veszik-e a házaspárok, hogy a házasságban lesznek ketten egy testté (Ef 5,31)? Nagy

baj, ha nincs egy szív, egy út, egy cél, egy akarat és egy pénztárca. Ma, amikor külön bankkártyája lehet a férjnek és feleségnek, könnyen előfordulhat, hogy pénzkezelésük is külön történik. Konfliktusforrássá válhat az, hogy melyikük mit fizet. Esetleg anyagi kérdésekben függetlenednek egymástól, és kimondják: arra költöm a pénzem, amire akarom. Az egyiknek ez a fontos, a másiknak amaz, ezért gyakran elhangzik: erre felesleges volt költeni. Persze mindkét fél úgy gondolja, hogy a másik költekezik feleslegesen. Sok feszültség származik abból, ha egyikük többet keres, vagy éppen munkanélkülivé vált. Hol van itt az egy szív? Nem egymás terhét kellene hordozni?

Konfliktus forrása lehet az is, hogy mindkét fél más-más háttérből érkezik a házasságba, eltérő szokásokkal, otthon látott példákkal, aminek egy részét szeretné látni házastársában, vagy házasságában. Ezek elvárásokká is válhatnak. A hozzájuk való görcsös ragaszkodás, vagy a másik fél részéről tapasztalható meg nem értés szintén feszültségforrás lehet.

Sok konfliktus oka, hogy hiányzik az áldozatos szeretet. Pedig az Ige azt mondja: „*... ne magunknak kedvezünk*” (Rm 15,1). A másik javát, hasznát kell keresnünk, nem a magunkét. Gondot okozhat még az eltérő érdeklődési kör és a szokások, az „én már csak ilyen vagyok, így fogadjanak el” csökönyössége.

De nézzük a gyógyulás útját! Vannak, akik azt mondják: majd megoldjuk, vagy: majd megoldódik. Aztán kiderül, hogy nem tudjuk megoldani, és nem is oldódik meg. Van, aki igyekszik kerülni a konfliktushelyzeteket. Egyre kevesebb időt tölt otthon, többet vállal a munkahelyén, hogy már csak akkor érjen haza, amikor elcsendesedett a család. Esetleg valamilyen szabadidős tevékenységbe kezd. Súlyosabb esetekben szenvedélybeteg lesz. Az is előfordul, hogy csak az egyik fél akar gyógyulni, és nem mindkettő. Nagy baj, ha csak a másik hibáját (hibáit) látom, de a magamét nem. Sokan keresik a másik szemében a szálkát,

miközben sajátjukban nem veszik észre a gerendát.

A legfontosabbnak tartom annak vizsgálatát: Hol van a hiba az Úrral való kapcsolatomban? Hiszen az Istennel való szeretetkapcsolat tükröződik az emberrel, történetesen családom tagjaival való kapcsolatban is, vagy annak hiánya okozza a szeretetlenséget. A legfőbb gyógyszer: tartsam Úrnak és Krisztusnak Jézust az életemben! Ő azt mondta: „*Ha valaki követni akar engem, tagadja meg magát*” (Mt 16,24). Fontos, hogy neki rendeljek alá mindent, azon az úton járjak, amin ő akar vezetni.

Tanulni kellene a szelídséget és az alázatot is (Mt 11,29).

Szintén fontos, hogy gyakoroljam a megbocsátás művészetét. Ahogyan Isten megbocsátott nekünk, úgy mi is bocsássunk meg egymásnak! Nem az a legnagyobb tragédia, hogy megbántjuk egymást, hanem ha nem tudunk bocsánatot kérni és adni sem. De ne csak egymástól kérjünk bocsánatot, vagy gyermekeinktől, ha ellenük vétkezünk, hanem az Úrtól is! Vajon norma-e számunkra az Ige: „*a nap le ne menjen haragotokkal*” (Ef 4,26)? Vagy ehelyett hosszú mosolyszüneteket tartunk? Az előbbi Ige úgy folytatódik: „*és az ördögnek se adjatok helyet!*”. Mert kéri ám a helyet, éket akar verni kapcsolatainkba, hogy tönkretegye azokat. Jaj, de nehéz kimondani a családtagunknak is: vétkeztem ellened! Jakab levelében olvassuk: „*Valljátok meg bűneiteket egymásnak..., hogy meggyógyuljatok*”

(5,16). Mindezt tehetjük Jézus jelenlétében, aki megbocsátott nekünk, és elvete rólunk a kárhóztató ítéletet (Rm 8,1). Aki ennek fényében él, annak ez a boldog tudat határozza meg kapcsolatait is.

Szép bibliai példákat találhatunk arra, hogyan kezelhető a konfliktus családon belül. Az egyik példa József családja. Sok konfliktus volt szülő és gyermek, testvér és testvér között. Hosszú évekig éltek a konfliktusok szomorú következményei között. Mindenki tagadott és hallgatott. Nem volt békesség a szívekben. De Isten munkálkodott, és valójában az Úr volt az, aki a konfliktust kezelte. József ezt ismerte el, és erről tett bizonyosságot: „*ti ugyan rosszat gondoltatok felőlem, de Isten úgy gondolta, hogy jóra fordítja azt*” (1Móz 50,20). Amikor napfényre került a bűn, akkor a testvérek már meg tudtak hajolni, volt bocsánatkérés, megbocsátás, öröm, hálaadás. József kimondta az igazságot, hogy eladták őt. De ezzel a család elindul a gyógyulás, a vigasztalódás útján. Ugye csodálatos?

Fontos a Bibliában Sámuel szüleinek története is: konfliktus van Anna és Peninna között (1Sám 1). Az egyiknek születnek gyermekei, a másiknak nem, ezért vetélytársakká válnak. Anna sír, és el van keseredve, nem kívánja az ételt sem. Elkána észreveszi, hogy felesége szomorú. Aki csak magával van eltelve, nem veszi észre társa vagy gyermekei nehézségeit. A házaspári kapcsolatból gyakran hiányzik az a figyelmesség, gyöngédség, amivel a történetben Elká-

na körülvette a feleségét. Kialakul közöttük egy beszélgetés, ahol ugyan a férjnek nem minden szava bölcs („nem többet érek-e én neked tíz fiúnál?”), de legalább megbeszéljük az ügyet. Mennyire hiányzik a beszélgetés a mai családokban! Sokszor halljuk, hogy hiányzik a kommunikáció, és ez így igaz. Szótlanul élnek egymás mellett a családtagok. Egy statisztika szerint a családok nagy részében naponta átlagosan 7 percet beszél egymással a gyermek és szülő. Szól a TV, leülnek a számítógép elé, de egymásra nincs idejük. Nincs beszélgetés, legfőképpen valaminek a megbeszélése. A történetben Anna az Úr előtt kiönti a lelkét. Imádkozik. „*És arca nem volt többé szomorú*” – olvassuk az Igében. Nem ez a megoldás? Nem kellene megbeszélni az Úrral a mi konfliktusainkat? Tartsunk naponta családi áhítatot, ahol Igét olvasunk, imádkozunk, éneklünk! Az Úr jelenlétében rendeződik és igazodik az életünk. Tisztulunk és erősödünk. Közösségünk lesz egymással, gyermekeink pedig meleg családi fészekben nőhetnek fel. Élünk a János 1. levelében olvasható tanács szerint: „*Szeretteim szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van... Abban nyilvánult meg Isten irántunk való szeretete, hogy az ő egyszülött Fiát küldte el Isten a világra, hogy éljünk őáltala... Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást*” (1Jn 4,7-11).

Horváth Géza / Budapest

AZ ELVÁLÁS MEGOLDÁS?

A keresztyének legnagyobb kísértése az, hogy gondolkodásukban, magatartásukban az őket körülvevő világhoz alkalmazkodjanak. Nem véletlen, hogy a Szentírás számtalan helyen figyelmeztet minket ennek veszélyére. Megismerve az utóbbi évtizedek házassági és válási statisztikáit lelkészek, presbiterek és gyülekezeti tagok esetében, olyan benyomása támad az embernek, hogy a házasságról, illetve az elválásról szóló bibliai tanítás újra áldozatul esett korunk egyházaiban a korszellemnek. Mint annak idején a zsidók, úgy ma a

keresztyének is rutinszerű, elfogadott, szinte természetes megoldásnak tekintik a házassági konfliktusok rendezésére. A válás könnyelmű elfogadásával szemben érdemes felidézni, hogy mit tanít ezzel kapcsolatban a Biblia.

A HÁZASSÁG EGY ÉLETRE SZÓLÓ SZÖVETSÉG

A 7. parancsolatban Isten egyértelmű kinyilatkoztatást tesz arra nézve, hogy senki ne törje meg házassági szövetségét. Ez a parancs Jézus minden követője számára világos kell, hogy

legyen, amihez tartanunk is kell magunkat. Az Úr álláspontja egyértelmű: „... *gyűlölöm az elbocsátást...*” (Mal 2,16). Az Ige tanítása szerint a házasság egy életre szóló szövetség. Nem határozott, vagy éppen határozatlan idejű szerződés, amit bármelyik félnek fel lehet mondani, vagy közös megegyezéssel megszüntetni, hanem egy életre szóló szövetség. „... *a férjes asszonyt a törvény férjéhez köti, amíg él a férje...*” (Rm 7,2; 1Kor 7,39). A házasságot tehát csak a halál szünteti meg. A keresztyén házassági szövetség-

ségről pedig elmondhatjuk, hogy az a Krisztus és szövetséges népe közötti örök kapcsolatot kell, hogy tükrözze. Ha ezt a házastársak komolyan veszik, akkor, még ha megrendül is házasságuk, nem kell, de nem is lehet válásra gondolniuk. Krisztus sem gondol ilyesmire, ha mi, az ő népe, hűtlenek vagyunk hozzá. Krisztus mindig a megbocsátás magatartását tanúsítja hűtlenné vált népé iránt. Ezért, ha a társadalomban a válás elfogadott lesz is, számunkra rendíthetetlenül megmarad a házassági kötelék felbonthatatlanságáról szóló isteni akarat, és a megbocsátásra, kibékülésre való törekvés krisztusi parancsa.

A BIBLIA BESZÉL A VÁLÁSRÓL

Ezzel azonban nem mondtunk el mindent. Nem hallgatható el az, hogy a Biblia ismeri az elválás tényét, és számol azzal, hogy az ember bűnös állapota miatt előállhat olyan helyzet, amelyben a válás elkerülhetetlen. Erre a tényre hivatkozásul azonban nem uralkodhat el Isten népe körében úgy, mintha az mindennapos megoldási mód lenne megromlott házasságok esetében. Annak ismeretében kell tehát a válásról gondolkoznunk, hogy az ószövetségi Izraelben a házasságtörést halállal büntették, később pedig Jézus is tiltotta a válást és az újránházasodást, egy eset kivételével, ez pedig a paráznaság esete (Mt 19). Jézus a véten félnek megadta a lehetőséget arra, hogy elváljon és újra házasodjon. De még ebben az esetben sem kell feltétlenül elválni, mert a megbékülés lehetősége még mindig adott. Ezen kívül még egy esetet említ a Biblia, amikor Isten felment a már megkötött házassági szövetségből, amikor is valakit a hite miatt hagynak el, mert ő ezért a hitét nem tagadhatja meg (1Kor 7). Ilyen esetben a hívő fél felszabadul a házasság törvénye alól, és újra házasságot köthet. Ezzel fel is soroltuk az összes bibliai válóokot. Vagyis a Biblia tud a válásról, de csak két konkrét esetben enged meg az elválást és az újránházasodást. A halálesetet nem soroljuk ide, mert ott egyértelmű az Ige tanítása: az egyedül maradt fél újra házasodhat. Nekünk is ilyen szűk keretek között kell tehát a válás lehetőségéről gondolkoznunk.

ÉS A VÁLÓLEVÉL?

De kérdezhetjük, mi a helyzet a válólevéllel, amelyről az 5Móz 24,1-4-ben olvashatunk, és amire a zsidók is hivatkoztak Jézusnak feltett kérdésükben (Mt 19)?

Az említett mózesi igeszakaszban a fő hangsúly ugyan nem a váláson van, de itt találkozunk először a válólevél fogalmával, amelyre hivatkozva többen igazolva látják nézetüket, mely szerint a válás intézményét maga Isten hozta be népe körébe, vagyis „Isten is megengedi az elválást a hívőknek”. A zsidók Jézus korában ugyanerre hivatkoztak.

LUKÁTSI VILMA ÚJRA MINDET!

– Ne hagyd lemenni a napot,
amíg benned van haragod,
még nem tiéd a holnap!

„Bocsásd meg a mi vétkeinket!”
– te meg a másét, újra, mindet,
addig, amíg úton vagy!

De azt a lépést, azt az egyet
– akár visszafelé is – tedd meg,
és éléd meg a holnap!

Ez azonban hamis érvelés a válás mellett. A válólevéllel ugyanis Isten nem hogy megengedte az elválást, hanem éppen azzal fogta vissza a zsidók közötti istentelen és könnyelmű közgyakorlatot, korlátok közé szorítva annak eljárási rendjét. Vagyis a válólevél elrendelésével Isten előzte meg, hogy egy férfi csak úgy, bármilyen okra hivatkozva eltaszithassa a feleségét. Valószínűleg a keményszívű, Istentől elfordult zsidók mondvacsinált indokokkal váltogatták feleségeiket, aminek Isten véget akart vetni a válólevél jogintézményének bevezetésével, védve ezzel nem csak a teremtés házasságra vonatkozó rendjét, hanem az akkori társadalomban az elbocsátás miatt kiszolgáltatott helyzetbe jutó nőket, asszonyokat és gyermekeket is. A zsidók keményszívűsége tehát – amire Jézus hivatkozott – nem arra utalt, hogy Isten „beadta a derekát” a válás kérdésében. A zsidók keményszívűsége nem erény, amivel Istenre hatást gyakoroltak, hanem bűn, amit Isten kordába szorított.

Kezdetben azonban nem így volt – mondta Jézus. Isten eredeti terve nem számol a válással férj és feleség között. És ezt nekünk is jól szívünkbe kell vésnünk.

Azzal tehát, hogy Isten elrendelte a válólevél alkalmazását a zsidó között, szigorította a zsidók felelőtlen és bűnös elválási gyakorlatát. A válólevélben ugyanis meg kellett nevezni a válás okát. Ezt szóban bárki könnyen megteszi, indulatból is, de leírni már sokkal nehezebb. Ezen túl akkoriban az írás nem volt mindenkinek a kenyeré, vagyis egy harmadik, írástudó személyt kellett bevonni az ügyintézésbe, ami esélyt adott arra, hogy mások is segítsenek a megoldhatatlannak tűnő vita esetleges rendezésében. Ezzel a jogi, ha úgy tesszük bürokratikus eljárási renddel az elkapkodott, meggondolatlan döntést meg lehetett akadályozni, vagy legalább le lehetett lassítani a válási folyamatot. Valószínűsíthető, hogy a válólevél kézbeadásával a férj nem kapta vissza a mátkapénzt, ami azt jelentette, hogy őt a válással pénzügyi hátrány érte, ami akkoriban is fékezte a könnyelmű válást.

Összefoglalva ennek a szakasznak ide vonatkozó üzenetét, megállapíthatjuk, hogy Isten népe körében is megvolt annak a veszélye, hogy könnyelműen kezelje a házassági elválás kérdését. Még Jézus közvetlen tanítványai is erősen lehangolódtak, amikor szembeültek a házasság felbonthatatlanságával. Azt mondták: „... ha ilyen a férfi helyzete az asszonnyal, akkor nem jó megházasodni” (Mt 19,10). Sajnos ez a válásról való laza gondolkodás ma is megkísérti Isten népét. Isten azonban ellenzi ezt, amire a válólevél bevezetése is utal.

MILYEN ESETBEN LEHET TEHÁT ELVÁLNI?

Most már értjük, hogy nem gondolkozhatunk könnyelműen erről a kérdésről, de akkor mégis: megengedi Isten a válást? Hogy erre a kérdésre pontos választ adhassunk, három megjegyzést kell tennünk:

1. Észre kell vennünk az Igében a különbséget az eltaszítás (válás) és házasságtörés (paráznaság) között a Máté evangéliuma 5. és 19. fejezetei alapján.

Úgy tűnik Jézus szavaiból, hogy az eltaszítás (válás) még nem házasságtörés (paráznaság), erkölcsileg nem azonos súlyú a kettő. Az eltaszításban (válásban) jelentkező rossz azonban könnyen vezethet házasságtöréshez. Ez akkor történhet meg, amikor az eltaszított asszony egy másik férfinél keres boldogságot, vagy fordítva. Ekkor lesz házasságtörővé, mint ahogy az a férfi is, aki az eltaszított asszonyt magához veszi. De a férj is vétkes ebben, mivel ő tette az asszonyt házasságtörővé azzal, hogy eltaszította őt magától. A házasságtöréshez tehát jogilag két dolog kell: férfi és nő szétválása és egy újabb házasságkötés, vagy kapcsolat egy harmadik személlyel valamelyik részről.

Az eltaszítás (elválás) önmagában még nem házasságtörés, ehhez létre kell jönnie egy párhuzamos, következő kapcsolatnak. Azt mondhatjuk tehát, hogy ha egy hívő pár házassága megromlik, még az is jobb, ha együtt szenvednek (nem „vele szenvedek”, hanem tőle szenvedek), és nem válnak el (el sem taszítják egymást), nehogy paráznává tegyék a másikat. Ugyanígy figyelniük kell azoknak, akik elbocsátott személyt akarnak elvenni felségül, mert így ők törhetik meg más házasságát. Nem minden kapcsolat megszakadása (válás) házasságtörés tehát. Rossz dolog az eltaszítás, elválás jogilag, érzelmileg, anyagilag, de ennél még rosszabb, ha egy újabb kapcsolatba lép valamelyik fél, mert akkor házasságtörővé lesz.

Ezt erősíti meg Pál is az 1Kor 7-ben, miszerint az asszonynak nem szabad elhagynia férjét, de ha mégis megtörténik, akkor „maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki a férjével”. Ugyanez vonatkozik a férfiakra is.

Az Ige tehát az eltaszítást (válás) rossznak nevezi, mert az még nagyobb rosszhoz vezethet, a házasságtöréshez. De nem veti el azt, hanem szükségmegoldásnak tartja házassági katasztrófák esetén, hiszen aki elvált, annak azt rendeli, hogy maradjon egyedül. A másik lehetséges út: vissza a házasságba a megbocsátás által.

Az elválás tehát azt jelenti, hogy a felek parkolópályára állnak, és várnak („maradjon házasság nélkül”), vagy megbocsátanak egymásnak, és így visszatérhetnek egymáshoz. Ha bármelyik fél ez idő

alatt egy harmadik személlyel lép kapcsolatba, úgy a passzív fél felszabadul a házasságuk alól, mivel a másik fél immár megtörte házasságukat. A válás és a házasságtörés tehát nem ugyanaz. Az elválás a kisebb rossz, ami azért mégis egy eszköz lehet arra, hogy egymástól immár fizikailag távolabb, de mégis emberbaráti szeretettel éljenek a házastársak, még ha külön is. Ennek az elválásnak lehet aztán eredménye az, hogy szívükben bűnbánatot tartanak, és egymásnak megbocsátva újra összeköltöznek. Ez tehát erkölcsileg mégis más megítélés alá esik, mint ha valamelyik fél házasságot is tör egy harmadik személlyel.

Megengedi Isten a válást? Igen, utálja bár, de ha megtörténik, akkor „maradjanak úgy”, mert bár nem élnek együtt, Isten szemében ők mégis házastársak.

2. Ahogy korábban már említettem, Jézus a házasság megszakítását és új házasság létesítését egy esetben engedi meg: ha paráznaságot követ el az egyik fél. Házasságban élő ember esetében paráznaság alatt (testi-nemi kapcsolat egy harmadik féllal) házasságtörés értendő. A paráznaság ebben a helyzetben válóok, ami az ártatlan félnek megadja a jogot az újránházasodáshoz.

3. Az 1Kor 7-ben szó esik még arról is, amikor valakit a vallása, hite miatt véglegesen elhagynak. De itt is meg kell jegyezni, hogy a hitbeli, vallási különbözőség és meg nem értés önmagában még nem válóok, „mert mit tudod te, asszony, megmented-e a férjedet?” (1Kor 7,16). Ha mégis vallási okokból hagynak el valakit, holott ő mindent megtett a kapcsolat újrabeépítésére, akkor – akaratlanul jutva ebbe a helyzetbe –, a hívőnek bele kell ebbe nyugodnia. Ebben az esetben nem vétkezik, ha újránházasodik.

Mindezeket egybevetve megállapíthatjuk tehát, hogy nem minden válás házasságtörés, vagyis vétés a 7. parancsolat ellen. A válást és újránházasodást két esetben engedi meg Isten: a paráznaság esetén (de még ott is a megbocsátásra biztat), illetve, ha valakit hite miatt véglegesen elhagynak – de ebben a helyzetben is a helyreállítás az elsődleges cél.

MINDEN HELYZET MÁS, DE AZ IGE UGYANAZ

Az élet bonyolult – szoktuk mondani. Valóban az. Bármennyire is egyértelmű

a válás elutasítása a Bibliában – az említett két ok kivételével –, ha valaki visszatekint az egyház történetére, láthatja, hogy a hívőknek régen is szembe kellett nézni olyan házassági konfliktusokkal, amikre nehezen találtak választ a Bibliából. A körülmények, a társadalmi helyzet folyamatosan változik, és nekünk az Ige tanítását a magunk korában kell alkalmazni.

Az Ige világosan megnevezi a két válási okot. Vannak azonban határesetek, amelyekről érdemes még szólni anélkül, hogy besétálnánk az esettanulmányozás útvesztőjébe. Ezekről az esetekről azonban úgy kell említést tenni, hogy azok nem mentesítenek senkit erkölcsileg a bűnös magatartás alól.

1. A házassági katasztrófákban vétkekről, bűnről kell beszélnünk. Azt azonban el kell ismerni, hogy nem könnyű eldönteni, ki a vétkes fél. Mert lehet, hogy a házas felek közül az egyik követ el paráznaságot, miközben erkölcsileg a másik vétkes benne. Ez persze nem menti fel a megcsaló felet sem. Kálvin erre az esetre azt mondja, hogy nincs jog a válásra, ha a paráznaság a másik fél hibájából történt meg. Mert aki folyamatosan, kifinomult módszerekkel, vagy rideg magatartásával férjét vagy feleségét egy másik ember karjába kergeti, az nem hivatkozhat a Jézus által megengedett kivételre, hogy felbonthassa házasságát. A megcsaló felek jól teszik tehát, ha megkérdézik maguktól, hogy nem ők hibáztak-e.

2. A Mt 5. és 19. fejezetében paráznaság alatt egy házas fél és egy, a házasságon kívüli harmadik személy (nő vagy férfi) nemi kapcsolatát érti az Ige. Ez azt jelenti, hogy nem esik a paráznaság alá, ha valaki homoszexuális kapcsolatot tart fenn? E tekintetben a hangsúlyt a harmadik szóra kell tennünk, tekintet nélkül arra, hogy az melyik házas féllal lép kapcsolatba. Ezért ebben az esetben a homoszexuális kapcsolat is paráznaság és házasságtörés.

3. A Bibliában a válásról nem kapunk olyan kézikönyvet, amiben minden elképzelhető eset benne van. Nincs könnyű dolga annak, akinek házastársa eltűnik, és azt kérdezi, meddig várjon. Annak is nehéz a helyzete, akit csak úgy elhagynak, pedig ő még ragaszkodik a másikhoz, és annak is, akinek

laná be. Lehet, hogy egy egyedülálló képes az életének legintimebb részéről is beszélni, mégis fél bevallani, hogy mennyire egyedül van. A magány az idők kezdete óta gondot jelent az ember számára. Isten úgy látta, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, és segítőtársra van szüksége, ahogy azt az 1Móz 2,28-ban olvassuk. Minden, amit Isten tett, jó (1Móz 1,31), csak egy dolog hiányzott, a férfi segítőtársa. Világosan sejtethetjük ebből, hogy kezdettől fogva nehéz volt egyedül lenni. Nem véletlen, hogy sokan a tagadásba menekülnek, ami védőbástyát von köréjük. Az élet dolgait fel lehet úgy tüntetni, mintha minden a legnagyobb rendben menne, és tagadni, hogy bármi negatív történne vagy állna fenn. A tagadással egy ideig elkerülhető a felelősségvállalás, az élet valóságával való ütközés és a megoldások megkeresése.

Másik akadály lehet az önértékelési zavar. A szinglik sokszor nem gondolkodnak megfelelően magukról, nem tartják méltónak önmagukat. Úgy vélik, értéktelenek, valami miatt nem lehet őket szeretni, és nem is érdemlik meg a boldogságot az életben. Nyelvünkben sok rosszálló kifejezést találunk: vénkisasszony, pártában maradt lány, öreglány, agglegény, amelyek negatív módon hatnak ránk. A modern *szingli* kifejezés biztonságosabb, hiszen mindkét nemre egyaránt alkalmazták, ezért univerzális jellege miatt kevésbé sértő, könnyebben elfogadható. Persze, ha valaki nem tudja elfogadni magát és saját helyzetét, akkor önutálat lép fel. Aki belső küzdelmével van elfoglalva, annak nincs lelki békéje és biztonsága, ezért féltékeny, és inkább sértődötten visszavonul. Ebből következik, hogy elszigetelődik, gyengének és

szerethetetlennek tartja magát. Ebben az esetben kulcsfontosságú szerepe van a közösségnek, hiszen a személy itt kaphat biztatást. A gyülekezeti közösség kifejezetten bátorító és segítő lehet: szeretetet sugározhat, és elfogadást nyújthat azáltal is, hogy fontosnak tartja a még egyedülállókat, és szolgálatakat kéri.

Az értékesség tudata belsőnkől indul ki. Miért érzem magam annyira kényelmetlenül a bőrömben? Mert nem tudom elfogadni magamat olyannak, amilyenek Isten teremtett. Mintha arra lenne szükségem, hogy valaki elmondja nekem, mennyire okos, csinos, szellemes, szép és értékes vagyok. Nagy veszélynek tesszük ki magunkat, ha önértékelésünket az életünkben szerepet játszó emberektől tesszük függővé, hiszen ilyen módon nem tartható fenn hosszú időn át az egészséges énkép. Mindig lesz valaki, aki kevesebbet fog rólad gondolni, mint amit te remélsz. A legtöbb esetben senki sem lesz melletted, amikor arra lenne szükséged, hogy megerősítsenek az értékeidben. Megváltónk akkor is lát és értékesnek talál, amikor ezt senki más nem juttatja kifejezésre. Isten minden mozdulását számon tartja, annyira mérhetetlenül szeret. Mindig tudja, mi történik veled, mert számítász neki. Stabil alapon kell ahhoz állni, hogy felfedezd: az értéked nem a párkapcsolattól függ. Minden embert az az érték határoz meg, amit Istentől kapott. Ennek megértésével elkerülhető az a kapcsolati katasztrófa, amit azért keres az ember, hogy élete értékét abból merítse. Nem az emberi kapcsolatok tesznek Isten szemében értékessé, hiszen nem az adja az élet értelmét.

Nézzünk szembe azzal, hogy az egyedülállóknak is ugyanolyan szexuális vá-

gyai vannak, mint a házasságban élőknek. Sok keresztyén tartja ezt bűnnek, hiszen önmaguk előtt is félelemmel tölti el őket a szexualitás ereje és azok a megoldási módok, amelyeket válaszul adnak a jelenségre. Vagy bűnnek tartják ezeknek az érzelmeknek a megjelenését, és inkább eltitkolják, tudomást sem véve róla, amíg megtehetik, vagy éppen ellenkezőleg, házasságon kívüli kapcsolatba keverednek. A szinglik gyötrődhetnek szexuális vágyaik miatt, és olykor rossz helyen keresnek megoldást. Mivel a nők hajlamosak arra, hogy a szexuális kapcsolatban a szeretetet, a bizalmat és az elkötelezettséget keressék, ezért belemennek házasságon kívüli kapcsolatokba.

Sok szingli úgy gondolja, hogy ha hosszabb időn keresztül nem változik meg a helyzet, akkor begubózhat, elutasító lehet, és minden olyan szeretetteljes kísérletet visszaverhet, amikor valaki érdeklődéssel fordul feléje, mert szeretné őt kimozdítani magányos állapotából. Sokszor előfordul, hogy az egyedülálló nem szól hozzá a csoportbeszélgetéshez, ami a visszavonulás jele. Az is gyakori, hogy az egyedülálló személy nem szeret szerepelni, és igyekszik elkerülni azokat a helyzeteket, amikor házaspárokkal lehetne.

Végezetül csak egy dolgot lehet mondani. Azt, amit minden más esetben: egyedül Jézus a megoldás. Engedjük, hogy ő legyőzze a félelmeinket és önértékelési zavarainkat. Merjük elfogadni, hogy nem a félelem vagy a zavar életünk mozgatórugója, hanem a Mindenható Isten kegyelme iránti hála. Akár házasságban, akár egyedül élünk, csak a Jézussal való személyes kapcsolat őrizhet meg bennünket a magány félelmétől.

W-né Zs. M. / Bp.

SPURGEON ÉS CSALÁDJA

Charles Haddon Spurgeon neve – bár a 19. században élt és munkálkodott – sokak számára még napjainkban is ismerős. Igehirdetései, írásai emberek százazreinek az életére volt hatással, hoztak számukra megújulást, segítették hitbeli növekedésüket. Prédikációinak hatása felmérhetetlen, hiszen napjainkban is jelentős befolyást gyakorol teológusokra, lelki-

pásztorokra, egyházakra, gyülekezetekre, egyszerű hívőkre és mindazokra, akik olvassák. A keresztyén világban a prédikátorok fejedelmeként tartják számon. Az általa alapított, nevét viselő szervezet világszerte számos embernek, családnak segített. Igehirdetéseit még életében több mint 30 nyelvre fordították le, és adták ki, azóta ez a szám tovább gyarapodott.

Életrajzi adatai közismertek: 1834. június 19-én született Anglia délnyugati részén, Essex grófság területén fekvő Kelvedon városában. Elsőként született egy 17 gyermekes családba. Nagyapja és édesapja kongregacionalista (kálvinista) lelkész volt, így ő maga is vallásos nevelést kapott. 14 éves koráig Cholchesterben járt iskolá-

ba, amit akkoriban a baptista egyház működtetett.

1849-ben, megszakítva tanulmányait, Newmarketbe ment segédtanítónak. Ebben az esztendőben kezdődött el benne az a belső küzdelem, ami végül megtéréséhez vezetett. Mindez 1850 januárjában történt. Édesanyja javaslatára kongregacionalista templomba indult istentiszteletre, amikor egy váratlanul feltámadó hóvihár arra kényszerítette, hogy a közeli metodista kápolnában keressen menedéket. Az ott elhangzottak arra ösztönözték, hogy teljes életét Istennek szentelje.

Mivel nem tudott azonosulni a gyermekkereszttség gyakorlatával, bemerítkezett, és a helyi baptista gyülekezet tagja lett. Röviddel ezt követően Cambridge-be költözött, ahol tanítói állást ajánlottak neki. Bekapcsolódott az ottani gyülekezet életébe: gyermekórákat tartott, majd a környékbeli falvakban hirdette az evangéliumot. Első prédikációját egy tevershami kunyhóban tartotta. Két esztendő múlva, 18 évesen, egy kicsiny baptista gyülekezet lelkésze lett Waterbeach-ben.

Apja és barátai tanácsára szeretett volna beiratkozni egy londoni prédikatori szemináriumba, hogy képezze magát, de próbálkozása nem járt sikerrel. Szorgalmas önképzéssel viszont egyre mélyebbre ásta magát a teológiai tudományokban. Sokat olvasott, elsajátította a bibliai nyelveket (héber és görög). Szerette a középkori keresztyén irodalmat, Kálvin kommentárjai és a puritánok írásai pedig naponkénti fegyverei voltak hitszónoki fegyvertárában.

1854-ben fél évre meghívást kapott az 1200 ülőhelyes New Park Street-i gyülekezetbe (akkoriban ez volt a legnagyobb baptista közösség Londonban). A fél évből azután 38 esztendő lett. Az ülőhelyek megteltek, és olyan hatalmas tömeg látogatta az istentiszteleteket, hogy még állóhely sem volt a templomban. Haláláig csaknem 3600 prédikációt mondott el, és több mint félszáz kötetet adott ki.

1856. január 8-án vette feleségül Susannah Thompsont. Házasságukat Isten még ebben az esztendőben ikerfiúkkal áldotta meg. Születésük után egy hónappal, amikor Spurgeon először prédikált a Surrey Gardens Music Hallban, tűz ütött ki az épületben. A kialakult

pánikban sokan estek áldozatul. A tragédia teljesen lesújtotta a népszerű prédikátort, aki ezt követően évekig harcolt a depresszió ellen. A munkát betegsége ellenére tovább folytatta. 1857-ben életre hívta a Pásztorok Kollégiumát, amit később Spurgeon Kollégium névre kereszteltek át. A kollégium épülete Londonban, a déli Norwood-hegyen található.

1861-ben készült el az a 7000 főt befogadó Metropolitan Tabernacle, ahol hetente több alkalommal is prédikált. A templom zsúfolásig megtelt, igehirdetéseit pedig gyorsírók jegyzetelték, hogy utána nyomtatásban is megjelenhessenek. Később teológiai szemináriumot, árvaházat és öregotthont működtetett.

A korabeli sajtó sokat támadta, ő azonban nem ingott meg. Voltak ugyan teológiai vitái (1887-ben a baptista gyülekezetek szövetségéből is kilépett), ő mégis inkább arra törekedett, hogy mások felé hidakat építsen. Szoros barátságot ápolt a népszerű amerikai evangélistával, D. L. Moody-val, valamint a hosszú ideig Kínában szolgáló Hudson Taylor misszionáriussal, akit anyagilag is támogott.

Utolsó éveiben Spurgeon sokat betegeskedett. Reuma és köszvény kínozza, és ún. Bright-kórban (idült vesegyulladás) is szenvedett. A franciaországi Mentonba járt gyógykezeltetni magát, végül ott halt meg 1892. január 31-én. Utolsó prédikációját „Dicsőítő ének a szabadításért” címmel mondta el három héttel a halála előtt. Londonban, a West Norwood-i temetőben helyezték végső nyugalomra, ahol a sírját még napjainkban is sokan felkeresik.

Élete és szolgálata óriási hatással volt és van a világ keresztyéniségére. Hatalmas lelki ébredés folyamatának elindítója volt, mindenekelőtt Angliában, de szerte a világban is. Könyveit számos nyelvre fordították és fordítják le, így prédikációi még „a holta után is szólnak”.

Az egyháztörténet-írók nem jegyezték fel, de Spurgeon szolgálata nyilvánvalóan soha nem lett volna ennyire eredményes a családja és a családjában kapott áldások nélkül. Isten csodálatos eszköze volt, de szerettei – csakúgy, mint ő – bőven kivették részüket a szolgálattól.

A nagyszülői ház különösen is sokat jelentett a kis Charles számára. Mivel szülei egy időben igen szűkösen éltek, ezért elküldték őt az idős Spurgeonékhöz, hogy ott viseljenek gondot róla. A nagymama igaz szeretettel és gondoskodással nevelte a kicsiny gyermeket. A buzgó nagypapa, James Spurgeon (1776-1864) ötvennyolc éven át volt lelkésze a stambourn-i kongregacionalista gyülekezetnek. A feljegyzések szerint „íz-ig-vérg kálvinista volt, az evangélium híres prédikátora”, aki imádságaiban naponta Isten elé vitte háza népét. Az ifjú Spurgeon, aki később is gyakran megfordult náluk, nagyon sokat tanult tőle. Ő szeretette meg vele a puritán irodalmat, amit gyakran fel is emlegetett prédikációiban. Egyik alkalommal ezt mondta róla: *„Kedves öregember volt, az ingyen kegyelem leghatározottabb prédikátora”,* aki a halálos ágyán így beszélt: *„Amit első szószéki szolgálatomkor hirdettem, azt prédikáltam az utolsón is. Ötvennyolc évig legjobb tudásom szerint nem prédikáltam mást, mint a megfeszített Krisztust. Semmit nem kell visszavonom bizonyágtételből, mert amire Isten Lelke tanított, arra tanítottam én is másokat”.*

Az édesapa, John Spurgeon (1811-1902) ugyancsak kongregacionalista prédikátor volt, az alábbi gyülekezetekben szolgált: Tollesbury, Cranbrook, Fetter Lane és Islington. Szintén kegyes ember volt, járatos a Szentírásban, és buzgó a könyörgésben. Tántoríthatatlan híve volt a magyarázó igehirdetésnek és a rögtönzött imádságnak. Róla ezt vallotta a nagy prédikátor: *„Amikor gyermek voltam, soha nem kételkedtem abban, amit apám hitt. Felnőtt koromban soha nem gyanakodtam egy tanításra sem, amit apám elfogadott. Ha istenfélő apám békességet és vigasztalást talált egy Igében, azt gondoltam, hogy ami jó volt neki, az jó az ő fiának is”.* John Spurgeonnak megadatott, hogy szolgáljon a Metropolitan Tabernacle-ban is, de nagy szomorúsága lehetett, hogy sok gyermeke elvesztése után elsőszülött fiát is el kellett temetnie. Csaknem tíz esztendővel élte túl Charlest.

Az édesanya, Eliza Jarvis 17 gyermeket hozott a világra, akik közül kilencen csecsemőkorban meghaltak. A sok próba és nélkülözés miatt nem kesere-

dett meg, jámborsága és kedvessége közismert volt. Spurgeon mindig nagy hálával gondolt rá, hiszen a mélyen hívő édesanya különösen is sokat törődött gyermekei lelkével. Amikor a férje távol volt, mindig „kipótolta helyét a családi oltárnál”. Az otthon melegét biztosította a család számára, gyöngéd gondoskodással vette körül övéit.

Spurgeon Londonban ismerte meg és vette feleségül Susannah Thompsont (1832-1903). Az ifjú hölgy szüleit kísérte el a New Park Street-i gyülekezetbe, ahol éppen Spurgeon prédikációja nyomán jutott élő hitre. Esküvőjükre mintegy kétezer ember zsúfolódott össze, legtöbbjük be sem fért a templomba. Házasságukból – mint már volt róla szó – egy ikerpár született: Thomas és Charles. Susannah asszony 33 évesen súlyos beteg lett, melynek terhét élete végéig türelemmel viselte. Lelkiekben szilárd támasza volt férjének, de fizikailag nem tudott a segítségére lenni. Jelentős részt vállalt az adminisztrációban és a könyvmisszióban. Ez abból állt, hogy intézte a férje levelezéseit, prédikációit kinyomtatta, írásmagyarázatait eljuttatta a szegényebb sorban élőkhez. Emellett nevelte a gyermekeit, esténként a puritán íróktól olvasott fel Spurgeon-

nak. Férje halálát követően megleltette a nagy prédikátor életrajzát, amit naplójából, leveleiből és feljegyzéseiből állított össze.

A Spurgeon-fiúk apjuk nyomdokába léptek, és mindketten az evangélium hirdetői lettek, sőt igazán áldott szolgálatot végeztek. Thomas (1856-1917) történetesen édesapja utóda lett. Ezt megelőzően Ausztráliában és Új-Zélandon szolgált különböző gyülekezetekben, és igehirdetési nyomán sokan újjászülettek. C. H. Spurgeon halála után rövid időre az amerikai Arthur Tappan Pierson lett a Metropolitan Tabernacle lelkésze, majd Thomast hívták meg, aki élete végéig szolgált itt. 1898-ban tűz ütött ki a Metropolitan Tabernacle-ban, de a károkat helyreállították. A másik Spurgeon-fiú, Charles (1856-1926) a Greenwich-i baptista gyülekezet lelkésze lett, és mellette az édesapja által alapított Pásztorok Kollégiumában végzett rendkívül értékes munkát.

A krónikák még egy Spurgeon-leszármazott nevét jegyezték fel: James A. Spurgeonét. Charles Haddon Spurgeon öccséről van szó, aki szintén lelkész lett. Szolgálatának helye nem ismert, csupán annyit tudni róla, hogy ő merítette be azt a – korábban presbiteriánus – Arthur Tappan Pierson, aki egy

ideig a Metropolitan Tabernacle prédikátora is volt.

C. H. Spurgeon beírta nevét az egyetemes egyháztörténelembe. Igehirdetési, tanulmányai, könyvei éltetően hatottak mindazokra, akik hallgatták, vagy olvasták őt. „*A ködös Londont sugárzó reflektorként ragyogta be egyénisége és igehirdetése; belső, jótékony forrongásba került általa minden keresztényen vallásfelekezet. Érces szava áthallatszott az országhatárokon is, és különös prédikációi, valamint írásai révén neve világszerte fogalomává vált*” – írta egyik életrajzírója. Kétségkívül hatalmas egyéniség volt, mindezt azonban nem tehetné volna a munkatársak segítségével és a biztos családi háttér nélkül. Talán éppen ebbéli megtapasztalásából fakadt az a mondása (1500 bölcs gondolatának egyike), ami szerint „*azoknak, akiknek szeretete Istenben egyesül, s akik az ő szeretetét kérik, nem kell azon aggódniuk, hogy a szeretet és az öröm egyszer elhagyja őket*”.

Margit István / Pécel

*

Irodalom: Dr. Boross Géza: Spurgeon kincseskamrája. Bp., 1989; Eric W. Hayden: A prédikátorok fejedelme. Bp., 1984.

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

A BIBLIA SZÖVETSÉG NYILATKOZATBAN tiltakozott a közoktatás testnevelési óráin tervezett relaxációs gyakorlat ellen. A nyilatkozatot a szervezet MTI Országos Sajtószolgálatához valamint az illetékes miniszterhez és államtitkárhoz címezve is megküldte, illetve honlapján megjelentette. ■

*

A BSZ TANÁCSA szeptember 28-i péceli ülésén

- a főtitkár beszámolt a közoktatásban bevezetni tervezett relaxáció elleni nyilatkozatról, az ahhoz kapcsolódó ismeretterjesztő előadásokról, valamint az ezekhez kapcsolódó reménységeinkről.
- A bibliaiskola igazgatója az új oktatási év programjairól, hallgatóiról adott áttekintő tájékoztatást.
- A titkár beszámolt az első félév gazdálkodásának tényezőiről, a BSZ-t érintő eseményekről, konferenciákról, csendesnapokról, táborokról és soron következő programokról.
- A Tanács döntött arról, hogy Csapkó Bertalannal (határozott idejű szerződésének lejártát követően) 2013. október 1-jétől határozatlan idejű munkaszerződést köt.
- A jogszabályi változások miatt a BSZ alapszabályát át kell dolgozni, ezért a tanács tárgyalta a várható, jelentősebb módosításokról. Az alapszabály módosítása a következő közgyűlés feladata lesz.

– A tanács nyolc jelentkezőt felvett a Biblia Szövetség tagjai közé.

A tanácsülés 10 órától 16.30-ig tartott. A tanácsstagokon és póttagokon kívül jelen volt a Felügyelő bizottság elnöke és a bibliaiskola igazgatója, dr. Viczián Miklós, Pintér Elemér, Sípos Ete Zoltán tanácsstag és Ágoston Géza póttag kimentését kérte. A kezdő áhítatot a főtitkár tartotta. ■

*

Halottaink:

- ✠ **Czegény Miklós** (1926) Debrecen,
- ✠ **Megyeri András** (1923) Budapest,
- ✠ **Stefán Zoltánné** (1920) Kazincbarcika,
- ✠ **Szabó Sámuelné** (1917) Vecsés.

Áldott emlékezetű tagjainktól búcsúztunk az előző hónapokban. Olyan testvérek voltak ők is, akik a szövetségi tagság mellett saját közösségük, gyülekezetük áldott munkásai voltak. Hálásan köszönjük az Úr Jézusnak, hogy megváltó szeretetével megkereste, felkészítette a szolgálatra, majd – hisszük – önmaga elé állította őket, hogy a színről színre látás örömeivel ajándékozza meg testvéreinket. Isten vigasztalása enyhítse a hozzátartozók, a gyülekezetek szomorúságát, s pótolja ki hiányukat szorgos kezekkel!

Emlékük a Biblia Szövetségben is legyen áldott! ■

MEGHÍVÓ

2013. november 9-ére, a Miskolc, Ref. Egyházkerületi Székházban és
2013. november 16-ára, a Budapest–Pasaréti Ref. Gyül. templomában

10.00 órakor kezdődő Biblia szövetségi csendesnapra

Tervezett program: **Nézzünk hitünk Fejedelmére!**

1. Krisztus a mennyben (Mk 16,19; Zsolt 110,1)
2. Krisztus a földön (Mt 28,20b)
3. Krisztus a szívben (Ef 3,17)

Ebédzünet

4. Krisztus az egyházban (Ef 1,22-23)
5. A felhőkön visszatérő Krisztus (Jel 1,7)

Szeretettel várják az érdeklődőket a Szervezők!

BUDAPESTI BIBLIAISKOLA (2013. NOVEMBER–DECEMBER)

BUDAPEST – 2013-BAN INDULÓ ÚJ ÉVFOLYAM:

nov. 9. – 3. r. – Ósz. ❖ dec. 14. – 4. r. – Ósz.

BUDAPEST – 2012-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

nov. 9. – 13. r. – Herm. I. ❖ dec. 14. – 14. r. – Herm. II.

BUDAPEST – 2011-BEN INDULT ÉVFOLYAM:

nov. 9. – 23. r. – Sz. ev. I. ❖ dec. 14. – 24. r. – Sz. ev. II.

BUDAPEST – ÚJ 4. ÉVF. – PÉCELI HELYSZÍNNEL:

nov. 9. – Magy. egyh.t. I. ❖ nov. 30. – Magy. egyh.t. II.

*

A budapesti bibliaiskola más, kihelyezett tanfolyamoktól eltérő feltételekkel működik, ezért kérjük, hogy aki ezen a tanfolyamon szeretné pótolni elmaradását, az mindenképpen előzetesen egyeztessen

Csapkovich Bertalan bibliaiskolai munkatárssal!

(tel.: 06-30/757-1873, e-mail: info@bpbibliaiskola.hu)

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadássorozata:

– november 10.: **Alkalmazkodás vagy ellenállás?**

(Korszellem és a keresztyénség)

– december 8.: **Ma is kell még a Sátánról beszélni?**

*

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ. A helyszínen az előző előadások hanganyaga megrendelhető és megvásárolható.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM (2013. NOVEMBER–DECEMBER)

ALAPKÉPZÉS

MISKOLC:

Szervező: Tima László, tel.: 06-20/440-4419

nov. 30. – 18. r. – Etika I.

MÁTÉSZALKA:

Szervező: Dr. Makrai Tibor, tel.: 06-30/626-3145

dec. 7. – 12. r. – B. teol. II.

SZÉKESFEHÉRVÁR:

Szervező: Somogyiné Gyüre Mária, tel.: 06-30/418-5349

nov. 23. – 11. r. – B. teol. I.

MAGYARKÉC (ROMÁNIA):

Szervező: Mike Pál Ip., tel.: 0040359804975

nov. 30. – 5. r. – Ósz.

FADD (TOLNA MEGYE):

Szervező: Rodenbücher József, tel.: 06-20/219-3735,

e-mail: tolnabibliaiskola@gmail.com

nov. 23. – 2. r. – Ósz.

*

SZAKKÉPZÉS

DEBRECEN:

Szervező: Szegedi Kálmánné (06/30-618-0633)

nov. 30. – Szem. ev. I.

BÉKÉS MEGYE (VÁLTOZÓ HELYSZÍNNEL):

Szervező: Pentaller Attila (06/20-549-5457)

nov. 16. – Lelkigond. I.

*

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

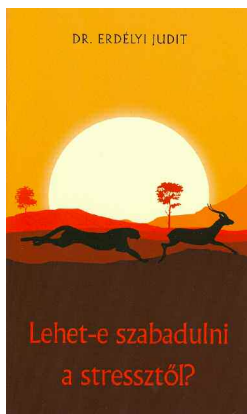
A tanfolyamokra a résztvevők bejárnak, és mindenki önellátó.

Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B; tel.: 06-28/452-334 (hétköznap 9-17)

e-mail: bsz@bibliaszov.hu; honlap: www.bibliaszov.hu

AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY AJÁNLATA 2013-BAN

Kiadványaink megrendelhetők telefonon, faxon, e-mailben,
de internetes boltunkon keresztül is (www.bibliaszov.hu).

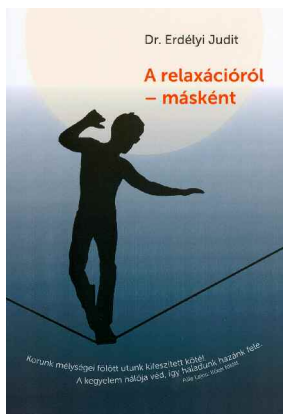

Dr. Erdélyi Judit:
Lehet-e szabadulni a stressztől?

„A stressz az élet sava-borsa” – mondta Selye János, a neves kutatóprofesszor. Enélkül nem él-nénk, csak vegetálnánk. Akkor

hát miért káros a stressz? Miért vált szinte szitokszóvá? Miért okoz gyomorfekélyt, szívinfarktust, vagy annyi más, zaklatott korunkra jellemző betegséget? Miért nevezik modern korunk gyilkosának?” Ezekre a kérdésekre igyekszik válaszolni szerzőnk, aki a téma szakavatott ismerője.

Ár: 320 Ft

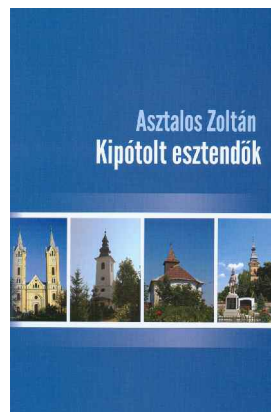

Dr. Erdélyi Judit:
A relaxációról másként

A különféle relaxációs technikákat kínáló cikkek, tanfolyamok, gyakorlatok át- meg- átszövik tár- sadalmunkat.

A kiadványnak külön aktualitást ad az a felröppent hír, hogy a relaxációt az iskolai alaptanterv részévé kívánják tenni. A kötet a relaxációs módszerek közös hátterét és a keresztyén kritikáját dolgozza fel – szakmailag alátámasztott, ugyanakkor olvasmányos formában.

Ár: 350 Ft

Asztalos Zoltán:
Kipótolt esztendők

„Amikor visz- szagondolok hosszú életem eseményeire, a hálaadás ébred fel a szívemben, hiszen Isten mindig mér-

hetetlen szeretettel és gyöngédséggel segített, oltalmazott, és vezetett életuta- mon. Amikor hadifogság alatt és után úgy éreztem, hogy nincs értelme az életemnek, kilátástalan a jövőmdm, akkor az igével jött segítségemre.

Így született meg az élettörténet címe: *Kipótolt esztendők* (a Jóel próféta könyve 2,25/a alapján). S valóban, Urunk bőse- gesen kipótolta az elveszettnek látszó esztendőket, sőt visszatekintve a küzdel- mes évekre, csak hálaadással gondolhat- tam azokra, hiszen sok mindenre tanítot- tak meg!” (Részlet a szerző előszavából)

Ár: 1.200 Ft

Elérhetőségünk: ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b; tel./fax: (28) 452-334
e-mail: bsz@bibliaszov.hu; imargit@bibliaszov.hu

SZERETETTEL AJÁNLJUK! 19. Keresztyén Könyvvásár

2013. december 6-7.

pénteken 14-20, szombaton 9-17 óra között

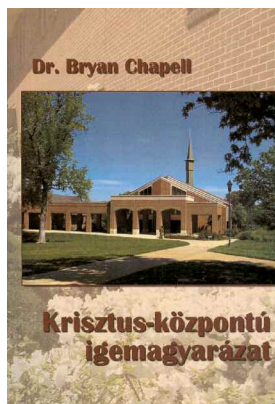
Helyszín:

LÓNYAY UTCAI
REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7.
(Lónyay és Kinizsi utca sarok)

*

A rendezvényen kiadványaival jelen lesz az Ébredés Alapítvány is

**ÚJRA
MEGJELENT!**

Dr. Chapell, Bryan:
Krisztus-központú igemagyarázat

A kegyelem-központú igehirdetésről szóló előadásaiban dr. Chapell a legalapvetőbb bibliai elvek ismertetésével nyújt segítséget a lekipásztoroknak ahhoz, hogy igehirdetésük valóban Istent dicsőítse, és hogy a hallgatók Krisztusban találjanak igazi, gyógyulást hozó segítséget életükhöz és kapcsolataikhoz.

Ár: 390 Ft

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a 11742331-20003610 számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Az előfizetési díj 2013-ban: belföldre: 2.500,- Ft/év; (2.200,- Ft/pld. 10 pld. felett); külföldre: - európai országokba: 4.800,- Ft/év;
- egyéb országokba: 5.900,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: dr. Sípós Ete Álmos; szerkesztő: dr. Mikolicz Gyula; tördelés: Horváth Mária
címlapfotó: Urbán Viktória (az angol nyelvi táborban)

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza! Folyóiratunk legközelebb 2013 decemberében jelenik meg. Lapzárta: 2013. november 10.
Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Máza u. 3. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomtatott) – ISSN 2064-0269 (online)